

**Udvidet forvaltningsrevision af
administration af fiskekvoter og
licenser til erhvervsmæssigt fi-
skeri**

Inatsisartut Revisionsudvalg

Juni 2020

Indhold

1	Indledning	3
2	Sammenfatning	4
2.1	Læsevejledning	5
3	Introduktion til forvaltningsrevisionen	6
3.1	Undersøgelsens formål	6
3.2	Undersøgelsens afgrænsning	6
3.3	Undersøgelsesdesign	7
4	Introduktion til administrationen af fiskekvoter og licenser	9
4.1	Fiskeriet i Grønland	9
4.2	Regulering af fiskeriet	9
4.3	Betingelser for at drive erhvervmæssigt fiskeri	11
5	Kortlægning og revision af udvalgte processer	12
5.1	Tildeling af licenser til havgående fiskeri	13
5.2	Tildeling af licenser til kystnært fiskeri	21
5.3	Salg af årskvoter	27
5.4	Kvoteflex	32
6	Forslag til styrket administration	38
6.1	Korrekt og opdateret administrationsgrundlag	38
6.2	Gennemsigtighed i ansøgningsproces og kvalifikations- kriterier	39
6.3	Gennemsigtighed i tildelingskriterier og kvotefordeling	40
6.4	Håndhævelse af gældende love og regler	40
6.5	Kontrol af enkeltpersoner og selskaber	41
6.6	Journalisering og dokumentation af sagsbehandling	42
6.7	Digital adgang til data om kvotetræk	43

1 Indledning

Revisionsudvalget har ønsket en mere kontinuerlig gennemførelse af udvidede forvaltningsrevisionsundersøgelser som et led i revisionen af Landskassens regnskaber mv.

Denne rapport er udarbejdet som led i gennemførelsen af udvidede forvaltningsrevisionsundersøgelser.

Som følge af COVID-19-situationen er det besluttet at opdele afrapporteringen i to delrapporter:

- Den første delrapport (nærværende rapport) indeholder en kortlægning af fire processer indenfor Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrugs administration af fiskekvoter og licenser. For hver proces er der foretaget en vurdering af departementets administration.
- Den anden delrapport påbegyndes i august og indeholder en gennemgang af udvalgte sager indenfor havgående og kystnært fiskeri.

De to delrapporter skal betragtes som én samlet afrapportering. Rapporten afleveres til revisionsudvalget med departementets bemærkninger.

2 Sammenfatning

Deloitte har på vegne af revisionsudvalget gennemført en kortlægning af fire udvalgte processer indenfor Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrugs administration af fiskekvoter og licenser til erhvervsmæssigt fiskeri.

I undersøgelsens første del er der foretaget en kortlægning af fire processer. For hver proces er der foretaget en vurdering af departementets administration ud fra følgende revisionskriterier:

- Der er et tilstrækkeligt dækkende og klart styringsgrundlag for administrationen af fiskekvoter og licenser. Styringsgrundlag forstås som lovgrundlag og departementets administrative praksis.
- Kvalifikations- og tildelingskriterier er præcist defineret. Kvalifikationskriterier forstås som klare og præcist definerede kriterier, som ansøgerne skal leve op til for eksempelvis at få tildelt en licens. Tildelingskriterier forstås som klare og præcist definerede kriterier for, hvordan departementet skal fordele kvoter og licenser mellem ansøgere, der lever op til kvalifikationskriterierne.
- Kvalifikations- og tildelingskriterierne er kommunikeret tilstrækkeligt klart til mulige ansøgere.
- Ansøgningsprocessen har været understøttet tilstrækkeligt gennem krav til ansøgningernes udformning og dokumentation af oplysninger, der anvendes i forbindelse med sagsbehandlingen.

På tværs af de kortlagte processer vurderes det, at lovgrundlaget generelt indeholder overordnede målsætninger og kriterier for de kortlagte processer. Lovgrundlaget forudsætter derfor, at en række centrale forhold, herunder kvalifikations- og tildelingskriterier, præciseres yderligere i departementets udmøntning.

I forhold til departementets udmøntning vurderes det, at kvalifikations- og tildelingskriterier generelt ikke er tilstrækkeligt præcist defineret. Kvalifikations- og tildelingskriterier bør derfor præciseres yderligere.

Derudover vurderes det, at departementets sagsbehandlingspraksis ikke er tilstrækkeligt dokumenteret i instrukser til sagsbehandlerne. De eksisterende instrukser indeholder ikke fyldestgørende beskrivelser af, hvordan sagsbehandlerne i praksis skal behandle ansøgninger og vurdere, hvorvidt ansøgeren lever op til de gældende regler og kvalifikationskriterier.

Tilsvarende indeholder instrukserne ikke fyldestgørende beskrivelser af, hvordan sagsbehandlerne i praksis skal anvende tildelingskriterier til at fordele kvoter mellem kvalificerede ansøgere. Dette skaber et større rum for den enkelte sagsbehandlers fortolkning af regler og sagsbehandlingspraksis og kan potentielt medføre, at der træffes uens afgørelser i forbindelse med sagsbehandlingen.

Det vurderes, at departementets instrukser generelt kan forbedres ved at inkludere en klar beskrivelse af de gældende regler, og hvordan reglerne skal omsættes til sagsbehandlingspraksis.

I forhold til understøttelse af ansøgningsprocessen er der stor forskel på, hvor mange oplysninger der er tilgængelige for ansøgerne via erhvervsportalen på departementets hjemmeside. Dette vedrører blandt andet oplysninger om ansøgningsfrister, og hvilke betingelser ansøgerne skal opfylde (dvs. kvalifikationskriterier). Disse oplysninger er ikke tilgængelige for alle kortlagte processer. Tilsvarende er der forskel på, om kriterierne for, hvordan kvoter fordeles mellem kvalificerede ansøgere, er tilgængelige via departementets hjemmeside.

Der vurderes, at ansøgningsprocesserne kan understøttes bedre ved, at kvalifikations- og tildelingskriterier, ansøgningsfrister, ansøgningseskemaer og dokumentationskrav er tilgængelige for alle ansøgere via departementets hjemmeside. Dette vil bidrage til at gøre ansøgningsprocessen mere gennemsigtig og lettere for ansøgere.

Endelig vurderes det, at departementet kan skabe større gennemsigtighed om administrationen af det havgående fiskeri ved at offentliggøre, hvordan kvoter fordeles mellem kvalificerede ansøgere.

2.1 Læsevejledning

Denne rapport består indledningsvis af et resume af undersøgelsens hovedresultater.

I kapitel 3 præsenteres undersøgelsens formål og undersøgelsesdesign. Derudover introduceres de fire udvalgte processer, der er kortlagt i forbindelse med undersøgelsen.

Kapitel 4 indeholder en introduktion til regulering af erhvervsmæssigt fiskeri. Derudover introduceres de forskellige typer licenser samt betingelser for at drive erhvervsmæssigt fiskeri i Grønland.

Kapitel 5 præsenteres en kortlægning af de fire processer. For hver proces er der foretaget en vurdering af departementets administration ud fra en række revisionskriterier.

De indsamlede informationer fra kortlægningen er analyseret med henblik på at identificere muligheder for at styrke departementets administration af fiskekvoter og licenser. Forslagene til styrkelse af administrationen er præsenteret i kapitel 6.

3 Introduktion til forvaltningsrevisionen

3.1 Undersøgelsens formål

Revisionsudvalget har anmodet om en udvidet forvaltningsrevision af den måde, som Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug administrerer fiskekvoter og licenser på. Revisionsudvalget har bedt Grønlands Selvstyres (Selvstyrets) eksterne revisor, Deloitte, om at gennemføre undersøgelsen.

Formålet med undersøgelsen er at afklare, om departementets administration af fiskekvoter og licenser sker på en sammenhængende og gennemsigtig måde. Derudover er formålet at komme med forslag til eventuelle forbedringer af administrationen af området.

Undersøgelsen er afgrænset til at omhandle administrationen af fiskekvoter indenfor og licenser til erhvervmæssigt fiskeri. Kvoter og licenser til lyst- og fritidsfiskeri indgår ikke i undersøgelsen.

3.2 Undersøgelsens afgrænsning

Efter aftale med revisionsudvalget er undersøgelsen afgrænset til at kortlægge følgende processer indenfor departementets administration af fiskekvoter og licenser:

- **Tildeling af licenser til havgående fiskeri:** Alle enkeltpersoner og selskaber, der ønsker en licens til havgående fiskeri, skal hvert år ansøge om licens hos departementet. I denne undersøgelse er det havgående fiskeri opdelt i to processer: en proces for tildeling af licenser til havgående fiskeri og en proces for tildeling af licenser til fiskeri efter de pelagiske arter makrel og sild.
- **Tildeling af licenser til kystnært fiskeri for fartøjer og joller:** Alle enkeltpersoner og selskaber, der ønsker en licens til kystnært fiskeri, skal hvert år ansøge om en licens. Departementet er ansvarligt for at udstede nye licenser til joller og fartøjer og for fornyelse af licenser til fartøjer. Kommunerne er ansvarlige for fornyelse af licenser til joller. Processen for fornyelse af licenser til joller er derfor ikke kortlagt i denne undersøgelse.
- **Køb og salg af årskvoter:** Indenfor rejefiskeri (både havgående og kystnært) og kystnært fiskeri efter hellefisk med fartøjer på seks meter eller derover i områderne ved Diskobugten, Uummannaq og Upernavik (forvaltningsområde 47) er det muligt for en licensejer¹ at sælge sin årskvoté helt eller delvis til en anden licensejer. Licensejere skal søge om tilladelse til salg af årskvoter hos departementet.
- **Kvoteflex:** Indenfor rejefiskeri og kystnært fiskeri efter hellefisk med fartøjer på seks meter eller derover i områderne ved Diskobugten,

¹ I rapporten skelnes der mellem licensejere og licensindehavere. Licensejer anvendes om enkeltpersoner og selskaber, der ejer en individuelt omsættelig kvote. Licensindehaver anvendes om enkeltpersoner og selskaber, der ikke ejer en kvoteandel, men tildeles en licens til havgående og/eller kystnært fiskeri.

Uummannaq og Upernavik (forvaltningsområde 47) er det muligt for en licensejer – der har opfisket hele sin årskvotepå – at søge om forskud på årskvoten for det kommende år. Licensejere skal søge om tilladelse til forskud på årskvoten hos departementet. Derudover er det muligt for en licensejer at overføre uopfiskede mængder af årskvoten til det efterfølgende år. Overførslen af uopfiskede mængder foretages automatisk af departementet uden forudgående ansøgning fra licensejeren.

- **Tværgående kontrol og opfølgning:** Grønlands Fiskerilicenskontrol (GFLK) varetager en række opgaver indenfor både administrativ kontrol og direkte kontrol af fiskeriet. I undersøgelsen er der ikke foretaget en selvstændig kortlægning af GFLK's kontrolopgaver. I stedet er GFLK's opgaver i relation til de kortlagte processer beskrevet løbende i rapporten.

Undersøgelsen er afgrænset til at kortlægge departementets administration af ovennævnte processer. Undersøgelsen omfatter ikke en vurdering af departementets kapacitet og kompetencer, herunder om medarbejderne har det rette kompetenceniveau til at varetage administrationen af kvoter og licenser.

Derudover omfatter undersøgelsen ikke brugertilfredshed eller andre interessenters oplevelse af administrationen. Undersøgelsen omfatter heller ikke departementets samarbejdsrelationer med andre myndigheder.

Endeligt omfatter undersøgelsen ikke en vurdering af kvotestørrelsernes bæredygtighed i forhold til bestanden (miljømæssig bæredygtighed) eller en vurdering af de økonomiske konsekvenser for den enkelte licensindehavere (individuel økonomisk bæredygtighed) eller for licensindehaverne som helhed (flådens økonomiske bæredygtighed).

3.3 Undersøgelsesdesign

I undersøgelsens første del er der foretaget en overordnet kortlægning af de fire udvalgte processer. For hver proces beskrives de hovedaktiviteter, som departementet gennemfører i forbindelse med sagsbehandlingen.

Kortlægningen tegner et overordnet billede af hver proces. Der vil dog være aktiviteter, der ikke fremgår af kortlægningen, da hver proces omfatter flere underprocesser. For eksempel dækker tildeling af licenser til havgående fiskeri flere arter, hvor der gælder særlige krav til fartøjer og redskaber. Kontrol med opfyldelsen af disse krav er ikke undersøgt.

Kortlægningen er baseret på interviews med udvalgte medarbejdere fra Licensafdelingen og Fiskeriafdelingen i departementet samt udvalgte medarbejdere fra GFLK. Derudover har departementet udleveret instrukser og vejledninger, som er gennemgået i forbindelse med kortlægningen.

For hver proces er der foretaget en vurdering af departementets administration ud fra følgende revisionskriterier:

- Der er et tilstrækkeligt dækkende og klart styringsgrundlag for administrationen af fiskekvoter og licenser. Styringsgrundlag forstås som lovgrundlag og departementets administrative praksis.
- Kvalifikations- og tildelingskriterier er præcist defineret. Kvalifikationskriterier forstås som klare og præcist definerede kriterier, som ansøgerne

skal leve op til for eksempelvis at få tildelt en licens. Tildelingskriterier forstås som klare og præcist definerede kriterier for, hvordan departementet skal fordele kvoter og licenser mellem ansøgere, der lever op til kvalifikationskriterierne.

- Kvalifikations- og tildelingskriterierne er kommunikeret tilstrækkeligt klart til mulige ansøgere.
- Ansøgningsprocessen har været understøttet tilstrækkeligt gennem krav til ansøgningernes udformning og dokumentation af oplysninger, der anvendes i forbindelse med sagsbehandlingen.

De indsamlede information fra kortlægningen analyseres med henblik på at identificere muligheder for at styrke administrationen. Forslagene til styrkelse af administrationen opstilles på baggrund af kortlægningen og vurderingen af processerne i forhold til revisionskriterierne.

I undersøgelsens anden del foretages en gennemgang af udvalgte ansøgninger om licenser til havgående og kystnært fiskeri. Indenfor det havgående fiskeri gennemgås alle ansøgninger om licenser for 2020. Indenfor det kystnære fiskeri gennemgås nogle tilfældigt udvalgte ansøgninger.

Sagsgennemgangen gennemføres fra august 2020, da det ikke har været muligt for departementet at udlevere de efterspurgte sager inden sommerferien. Den anden delrapport overleveres til revisionsudvalget, når sagsgennemgangen er afsluttet.

Sagsgennemgangen har til formål at identificere, om der forekommer væsentlige overtrædelser af de generelle regler om administration af fiskekvoter og licenser, der er fastlagt i Selvstyrets bekendtgørelse nr. 8 af 8. april 2016 om licens og kvoter til fiskeri.

I forbindelse med sagsgennemgangen er det undersøgt, om:

- Alle sager indeholder et ansøgningsskema og tilstrækkelig dokumentation til departementets vurdering af ansøgerens opfyldelse af kvalifikationskriterierne
- Der er udarbejdet et brev til hver ansøger om tilsagn eller afslag
- Der er udarbejdet et skriftligt arbejdsdokument, hvori den enkelte sagsbehandling er dokumenteret
- Fordelingen af kvoter og licenser er sket på baggrund af de opstillede tildelingskriterier
- Der har været tilstrækkelig systemunderstøttelse af sagsbehandlingen til at skabe en effektiv sagsbehandling.

Som del af sagsgennemgangen opstilles eventuelle forslag til forbedringer, som er identificeret i forbindelse med sagsgennemgangen.

4 Introduktion til administrationen af fiskekvoter og licenser

4.1 Fiskeriet i Grønland

Fiskeriet er opdelt i to segmenter: kystnært fiskeri og havgående fiskeri, der også betegnes indenskærs- og udenskærs-fiskeri.

Kystnært fiskeri foregår hovedsagelig på vestkysten fra fiskeriterritoriets basislinje ud til 3 sømils-grænsen. Fiskeriet kan foregå med joller under seks meter og under 75 BRT/120 BT samt fartøjer over seks meter og under 75 BRT/120 BT. Ved kystnært fiskeri drives der primært fiskeri efter hellefisk, rejer, torsk, krabber og stenbider. Kystnære torske- og krabbefartøjer må også fiske udenskærs. Fiskeri efter kammuslinger kan foregå både indenskærs og udenskærs uanset fartøjets størrelse.

Havgående fiskeri foregår både på vest- og østkysten med fartøjer, der er 75 BRT/120 BT eller derover. Alt udenskærs fiskeri foregår 3 sømil og ud til 200 sømil fra fiskeriterritoriets basislinje. Derudover kan havgående fiskeri foregå i internationalt farvand i henhold til bilaterale og multilaterale fiskeri-aftaler. Ved havgående fiskeri drives primært fiskeri efter rejer, hellefisk, torsk, rød fisk samt de pelagiske arter makrel, sild og lodde.

Alt erhvervsmæssigt fiskeri på Grønlands fiskeriterritorie og i internationalt farvand må kun udøves af enkeltpersoner og selskaber, der har fået tildelt en fiskerilicens. Licenser anvendes til at begrænse antallet af enkeltpersoner og selskaber, der har adgang til fiskeriet.

4.2 Regulering af fiskeriet

Fiskeriet reguleres gennem kvoter og licenser. Naalakkersuisut fastsætter hvert år TAC², som er de totale tilladte fangstmængder for de kvoterede fiskebestande indenfor Grønlands fiskeriterritorie.

TAC og kvoter fastsættes på baggrund af den biologiske rådgivning fra Det Internationale Havforskningsråd (ICES) og Northwest Atlantic Fisheries Organization (NAFO) i samarbejde med Grønlands Naturinstitut. Grønlands Naturinstitut udarbejder hvert år et sammendrag af den biologiske rådgivning til Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug.³

² TAC er en forkortelse for Total Allowable Catch, som betyder den totale tilladte fangstmængde. TAC fastsættes for de fleste arter for ét år ad gangen. TAC fungerer som et loft for, hvor meget der må fiskes af den pågældende art.

³ Departementet modtog i juni 2019 den biologiske rådgivning for torsk, hellefisk, rød fisk, sej og kuller for 2020. Departementet modtog senere på året den biologiske rådgivning for rejer og krabber for 2020. Tilsvarende modtages den biologiske rådgivning for de pelagiske arter makrel og sild først senere på året. Naalakkersuisut fastsætter typisk kvoterne for makrel og sild i løbet af foråret.

På baggrund af den biologiske rådgivning udarbejder departementet et oplæg til fastsættelse af TAC og kvoter. Oplægget skal godkendes af Naalakkersuisut, der fastsætter kvoterne for de kvoterede arter. TAC og kvoter fastsættes typisk i oktober.

Herefter uddeles nye licenser til de kvalificerede ansøgere indenfor kystnært fiskeri (se afsnit 5.2). Derudover uddeles nye licenser til licensejerne indenfor kystnært fiskeri efter hellefisk i områderne ved Diskobugten, Uummannaq og Upernavik (forvaltningsområde 47), der er reguleret gennem individuelt omsættelige kvoter.

Licenser til havgående fiskeri og rejefiskeri kan først uddeles, når Grønland har indgået bilaterale fiskeriaftaler med blandt andre EU, Norge, Færøerne og Rusland. De bilaterale aftaler indgås typisk fra november til december. Herefter kendes restkvoten, der fordeles mellem de kvalificerede ansøgere indenfor havgående fiskeri (se afsnit 5.1). Derudover uddeles nye licenser til licensejerne indenfor rejefiskeri, der reguleret gennem individuelt omsættelige kvoter.

Departementet er ansvarligt for sagsbehandlingen i forbindelse med udstedelse af nye licenser. Fiskeriafdelingen varetager udstedelsen af licenser til havgående fiskeri, mens Licensafdelingen varetager udstedelsen af licenser til kystnært fiskeri. Licenser til havgående og kystnært fiskeri kan enten være tidsubegrænsede eller tidsbegrænsede.

Tidsubegrænsede licenser med en højest tilladt fangstmængde er en forudsætning for alt fiskeri efter rejer samt kystnært fiskeri efter hellefisk med fartøjer på seks meter eller derover i forvaltningsområde 47. Begge former for fiskeri er reguleret gennem individuelt omsættelige kvoter.⁴ Det betyder, at enkeltpersoner og selskaber ejer en kvoteandel, der hvert år giver adgang til en årskvote.

Tidsbegrænsede licenser med højest tilladt fangstmængde er en forudsætning for alt havgående fiskeri i grønlandsk og internationalt farvand. Dette gælder for alle kvoterede arter på nær rejer. I forbindelse med kystnært fiskeri udstedes der som udgangspunkt tidsbegrænsede licenser uden en individuel højest tilladt fangstmængde. I stedet fisker alle fartøjer og joller på en fælles årskvote. Fiskeriet indstilles, så snart årskvoterne er opfisket. Dette gælder for alle kvoterede arter indenfor kystnært fiskeri på nær kystnært fiskeri efter hellefisk med fartøjer på seks meter eller derover i forvaltningsområde 47, der er reguleret gennem individuelt omsættelige kvoter.

I henhold til § 13 i licensbekendtgørelsen (Selvstyrets bekendtgørelse nr. 8 af 8. april 2016 om licenser og kvoter til fiskeri) skal alle enkeltpersoner og selskaber, der ønsker licens til havgående eller kystnært fiskeri, ansøge om en ny licens senest 30. november hos Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug. Ansøgningsfristen gælder ikke for licensejere indenfor rejefiskeri og kystnært fiskeri efter hellefisk i forvaltningsområde 47, der er reguleret gennem individuelt omsættelige kvoter. Departementet udsteder derfor årligt nye licenser til licensejerne med udgangspunkt i deres respektive kvoteandele uden forudgående ansøgning.

⁴ Rejefiskeri er den største og økonomisk mest betydningsfulde form for fiskeri i Grønland. Rejefiskeri er baseret på individuelt omsættelige kvoter, der blev implementeret for havgående og kystnært rejefiskeri i 1990'erne. I 2012 blev der indført individuelt omsættelige kvoter indenfor kystnært fiskeri efter hellefisk i forvaltningsområde 47 ved Diskobugten, Uummannaq og Upernavik med fartøjer på seks meter eller derover.

4.3 Betingelser for at drive erhvervsmæssigt fiskeri

En forudsætning for at få tildelt en licens til erhvervsmæssigt fiskeri er, at enkeltpersoner og selskaber lever op til en række betingelser for at drive erhvervsmæssigt fiskeri. Disse betingelser fremgår af § 6, stk. 1-7, i fiskeriloven (landstingslov nr. 18 af 31. oktober 1996 om fiskeri). § 6, stk. 1-7, fremgår af boksen til højre.

Alle fartøjer, der anvendes til erhvervsmæssigt fiskeri, skal i kraft af deres ejerforhold være hjemmehørende i Grønland.

Derudover er en forudsætning for, at enkeltpersoner eller selskaber kan drive erhvervsmæssigt fiskeri, at man har fået udstedt en fiskerilicens af Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug.

Hvis et fartøj ejes af en enkeltperson eller enkeltpersoner i fællesskab, skal fiskerne opfylde følgende betingelser:

1. Fiskerne skal have fast tilknytning til det grønlandske samfund.
2. Fiskerne skal have folkeregisteradresse i Grønland og have haft folkeregisteradresse i Grønland i de forudgående to kalenderår.
3. Fiskerne skal være fuldt skattepligtige i Grønland og have været fuldt skattepligtige i Grønland i de forudgående to kalenderår.

Hvis et fartøj ejes af et selskab, skal selskabet enten være et aktieselskab, et anpartsselskab, et andelsselskab eller et partrederi.

Derudover skal mindst to tredjedele af selskabets kapital (hele selskabets kapital ved rejefiskeri) direkte eller indirekte ejes af enkeltpersoner, der opfylder betingelse 1-3 ovenfor.

Udenlandske selskaber og fartøjer må kun udøve erhvervsmæssigt fiskeri i grønlandsk farvand i henhold til internationale og bilaterale fiskeriaftaler og efter at have fået udstedt en fiskerilicens af departementet.

Derudover gælder der særlige betingelser for de fire processer indenfor departementets administration, som kortlægges i denne undersøgelse. Disse betingelser gennemgås i forbindelse med kortlægningen af hver proces i kapitel 5.

Fiskerilovens § 6

Erhvervsmæssigt fiskeri på Grønlands fiskeriterritorium må kun udøves med fartøjer, der i kraft af ejerforhold er hjemmehørende i Grønland.

Stk. 2. Et fartøj må kun udøve sådant fiskeri, hvis det ejes af

- 1) enten en enkeltperson, eller enkeltpersoner i fællesskab, som hæfter personligt, solidarisk og direkte, og som opfylder betingelserne i stk. 3,
- 2) eller et selskab, som opfylder betingelserne i stk. 4,
- 3) eller et offentligt ejet selskab i Grønland, eller et selskab med deltagelse af hjemmestyrer.

Stk. 3. Hvis fartøjet, jf. stk. 2, nr. 1, ejes af enkeltpersoner skal følgende betingelser være opfyldt:

- 1) Alle nævnte personer skal have fast tilknytning til det grønlandske samfund;
- 2) alle nævnte personer skal have folkeregisteradresse i Grønland, og have haft folkeregisteradresse i Grønland i de forudgående to år;
- 3) alle nævnte personer skal være fuldt skattepligtige i Grønland og have været fuldt skattepligtige i Grønland i de forudgående to kalenderår.

Stk. 4. Hvis fartøjet, jf. stk. 2, nr. 2, ejes af et selskab, skal følgende betingelser være opfyldt:

- 1) Selskabet skal være enten et aktieselskab, et anpartsselskab, et andelsselskab eller et partrederi og
- 2) mindst 2/3 af selskabets kapital, ved rejefiskeri: hele selskabets kapital, skal ejes direkte eller indirekte af enkeltpersoner, som opfylder betingelserne i stk. 3, nr. 1-3.

Stk. 5. Naalakkersuisut kan meddele dispensation

- 1) fra betingelserne i stk. 3, nr. 2 og 3, og stk. 4, nr. 2, ved generationsskifte eller når vedkommende midlertidigt inden for de nævnte perioder har opholdt sig uden for Grønland i uddannelsesøjemed eller lignende.

Stk. 6. Naalakkersuisut kan under ganske særlige omstændigheder midlertidigt dispensere fra betingelserne i stk. 1-4, når dette skønnes af betydning for det grønlandske fiskerierhverv eller forarbejdningsindustrien i Grønland.

Stk. 7. Naalakkersuisut kan kræve dokumentation for, at betingelserne i stk. 1-4 er opfyldt.

5 Kortlægning og revision af udvalgte processer

Dette kapitel indeholder en kortlægning af de fire udvalgte processer inden for departementets administration af kvoter og licenser til erhvervsmæssigt fiskeri:

- Tildeling af licenser til havgående fiskeri
- Tildeling af licenser til kystnært fiskeri
- Køb og salg af årskvoter
- Kvoteflex.

Hver proces gennemgås enkeltvis og indeholder en beskrivelse af de hovedaktiviteter, som departementet gennemfører i forbindelse med sagsbehandlingen.

I forlængelse af hver kortlægning er der foretaget en vurdering af processen ud fra følgende revisionskriterierne:

- Der er et tilstrækkeligt dækkende og klart styringsgrundlag for administrationen af kvoter og licenser. Styringsgrundlag forstås som lovgrundlag og departementets administrative praksis.
- Kvalifikations- og tildelingskriterier er præcist defineret. Kvalifikationskriterier forstås som klare og entydige kriterier, ansøgere skal leve op til for eksempelvis at få tildelt en licens. Tildelingskriterier forstås som klare og entydige kriterier for, hvordan departementet skal fordele kvoter og licenser mellem ansøgere, der lever op til kvalifikationskriterierne.
- Kvalifikations- og tildelingskriterierne er kommunikeret tilstrækkeligt klart til mulige ansøgere.
- Ansøgningsprocessen har været understøttet tilstrækkeligt gennem krav til ansøgningernes udformning og dokumentation af oplysninger, som anvendes i forbindelse med sagsbehandlingen.

5.1 Tildeling af licenser til havgående fiskeri

Havgående fiskeri er reguleret gennem kvoter og licenser, som hvert år fastsættes og fordeles af Naalakkersuisut. Fastsættelsen af den totale tilladte fangstmængde (TAC)⁵ for de kvoterede arter indenfor havgående fiskeri er beskrevet i afsnit 4.2. Indenfor havgående fiskeri drives der primært fiskeri efter rejer, hellefisk, torsk og rødfisk samt pelagiske arter som lodde, makrel og sild.

Alle licenser til havgående fiskeri er som udgangspunkt tidsbegrænsede med en højst tilladt fangstmængde. Licenserne gælder som udgangspunkt for ét år ad gangen. Dette gælder for alle kvoterede arter indenfor havgående fiskeri på nær rejefiskeri, der er reguleret gennem individuelt omsættelige kvoter. Individuelt omsættelige kvoter er tidsbegrænsede, idet enkeltpersoner og selskaber ejer en kvoteandel og hvert år tildeles en ny fiskerilicens.

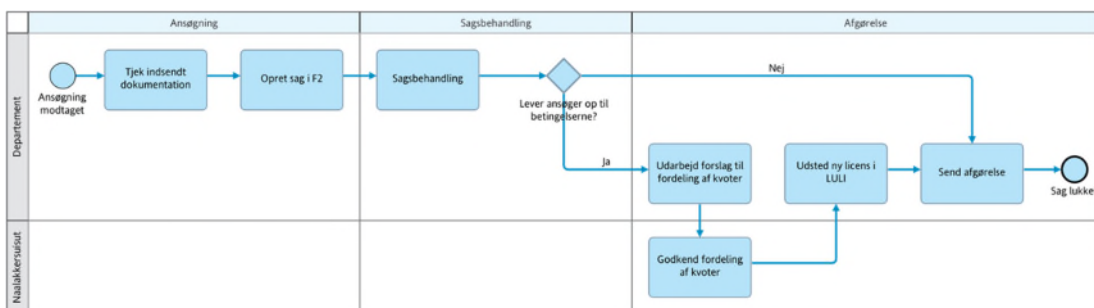
Alle enkeltpersoner og selskaber, der ønsker licens til havgående fiskeri, skal ansøge om licensen senest 30. november. Ansøgningsfristen gælder ikke for licenser til makrel og sild, idet licenserne fordeles senere end licenserne til det øvrige havgående fiskeri. Departementet modtog i 2019 ansøgninger fra ti selskaber om licenser til havgående fiskeri samt ansøgninger fra ni selskaber om licenser til makrel- og sildefiskeri. Heraf fik i alt ni selskaber udstedt licenser til havgående fiskeri og otte selskaber udstedt licenser til makrel og sild.

I de kommende afsnit beskrives processerne for fordeling af kvoter og licenser til havgående fiskeri. Havgående fiskeri er opdelt i to processer: en proces for tildeling af licenser til havgående fiskeri og en proces for tildeling af licenser til fiskeri efter de pelagiske arter makrel og sild. Afslutningsvis vurderes processerne i forhold til revisionskriterierne.

5.1.1 Licenser til havgående fiskeri

Processen for behandling af ansøgninger og fordeling af licenser til havgående fiskeri er illustreret i nedenstående figur. De enkelte trin i processen er beskrevet i de efterfølgende afsnit.

Figur 1 Proces for udstedelse af licenser til havgående fiskeri

⁵ TAC er en forkortelse for Total Allowable Catch, som betyder den totale tilladte fangstmængde. TAC fastsættes for de fleste arter for ét år ad gangen. TAC fungerer som et loft for, hvor meget den pågældende art må fiskes.

Ansøgning

Ansøgningsprocessen igangsættes ved, at en person eller et selskab indsender en ansøgning om tildeling af licens til havgående fiskeri. Indenfor havgående fiskeri er ansøgerne typisk selskaber.

Fristen for at søge om licenser til havgående fiskeri er 30. november hvert år. Ansøgningen sendes via mail til Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug. Selve ansøgningen består af et ansøgningsskema, der er tilgængeligt via erhvervsportalen på departementets hjemmeside.

Sagsbehandling

Ansøgningen fordeles til den relevante sagsbehandler, der indledningsvis kontrollerer, at ansøgningsskemaet er korrekt udfyldt og vedlagt den nødvendige dokumentation til brug i forbindelse med sagsbehandlingen.

Ansøgningsskemaet skal indeholde selskabets navn, kontaktoplysninger og cvr-nummer. Derudover skal selskabet oplyse, hvilke arter, mængder og områder der søges om licens til. Ansøgningen skal vedlægges et nationalitetsbevis og et målebrev. Nationalitetsbeviset anvendes til at kontrollere, at ansøgeren ejer fartøjet, og at fartøjet er hjemmehørende i Grønland. Målebrevet anvendes til at kontrollere, at fartøjet er over 75 BRT/120 BT.

Hvis ansøgeren ikke tidligere har haft licens til havgående fiskeri, skal ansøgningen vedlægges en ejerbog. Ejerbogen bruges til at kontrollere selskabets ejerkreds, og at selskabet efterlever betingelserne for at drive erhvervsmæssigt fiskeri. Disse betingelser fremgår af fiskerilovens § 6.

Hvis ansøgningen er korrekt udfyldt og vedlagt den nødvendige dokumentation, sender sagsbehandleren en kvittering for modtagelsen af ansøgningen til ansøgeren.

Alle indkomne ansøgninger journaliseres i F2⁶. Derudover noteres ansøgningerne i et skema med henblik på at skabe overblik over, hvilke arter og områder selskaberne har søgt om licenser til.

Herefter sættes sagsbehandlingen i bero. Processen for fordeling af kvoter og udstedelse af licenser kan først igangsættes efter ansøgningsfristen 30. november og efter indgåelsen af de bilaterale fiskeriaftaler i medio december.

Fordeling af kvoter

Naalakkersuisut godkender hvert år, hvordan kvoterne indenfor havgående fiskeri fordeles mellem ansøgerne. Dette sker på baggrund af et skriftligt fordelingsoplæg, der udarbejdes af Fiskeriafdelingen.

Fordelingsoplægget indeholder en oversigt over restkvoterne for de kvoterede arter samt en indstilling til, hvordan kvoterne skal fordeles mellem ansøgerne. Derudover beskrives specifikke betingelser og hensyn for tildelingen af en kvote. Det kan for eksempel være betingelser om landingspligt i specifikke områder.

I fordelingsoplægget for 2020 fremgår det, at kvoterne indenfor havgående fiskeri er fordelt ud fra nedenstående kriterier. Kriterierne har været anvendt siden 2008, men kan ændres af Naalakkersuisut fra år til år:

- Kvoterne fordeles i første omgang til de selskaber, som har haft samme kvoter i tidligere år.

⁶ Departementet anvender ESDH-systemet F2 til journalisering og dokumenthåndtering.

- Hvis der er resterende kvoter til rådighed, fordeles kvoterne i første omgang til eksisterende selskaber, som vurderes at have behov for yderligere kvoter. Fordelingen af kvoterne tager hensyn til, at kvoterne fordeles til økonomisk bæredygtige selskaber, og at der sker en mere lige fordeling af værdierne blandt de eksisterende selskaber.
- Der tildes ikke kvoter til helt nye selskaber, medmindre disse kan sikres et helt års økonomisk bæredygtigt fiskeri.

Udgangspunktet for fordelingen af kvoter er dermed, at selskaberne forholdsmæssigt tildeles den samme kvoteandel, som de havde i det foregående år.

Hvis der sker en stigning i en eller flere kvoter, fordeles kvoterne som udgangspunkt til de eksisterende selskaber fremfor nye ansøgere, der ikke tidligere har deltaget i havgående fiskeri.

Hvis der sker et markant fald i en eller flere kvoters størrelse, foretages fordelingen af kvoter også på baggrund af kvoternes værdi. Dette skal sikre, at et selskab – der har en stor andel af én kvote – ikke rammes uforholdsmæssigt hårdt, hvis kvoten falder sammenlignet med selskaber, der har andre kvoter.

Afgørelse

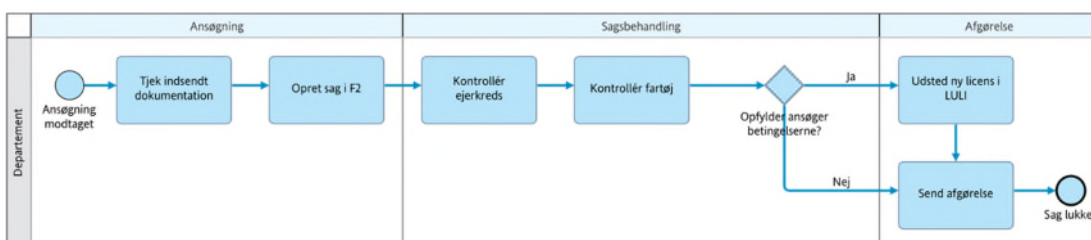
Efter Naalakkersuisut har godkendt fordelingen af kvoter, udsteder en sagsbehandler fra Fiskeriafdelingen licenser til de selskaber, der har fået tildelt en kvote. Licenserne kan først udstedes, når GFLK har oprettet de nye kvoter for det kommende år i LULI⁷. På licenserne fremgår den tildelte mængde af en given art, og i hvilke områder og med hvilke fartøjer der må fiskes. Licenserne sendes typisk direkte til selskabets kontaktperson via mail. Afslutningsvis journaliseres de nye licenser på selskabets sag i F2, hvorefter sagerne lukkes.

Fordelingen af licenser meddeles i et notat til medlemmerne af Fiskerirådet og til selskaberne, der har fået tildelt kvoter. Notatet journaliseres i F2.

5.1.2 Licenser til makrel og sild

Processen for behandling af ansøgninger og fordeling af licenser til fiskeri efter makrel og sild er illustreret i nedenstående figur. De enkelte trin i processen er beskrevet i de efterfølgende afsnit.

Figur 2 Proces for udstedelse af licenser til makrel- og sildefiskeriet

⁷ LULI er en database, der anvendes af departementet og GFLK. Departementet anvender blandt andet LULI til at udstede licenser og kontrollere oplysninger om enkeltpersoner, selskaber og fartøjer, der anvendes til erhvervsmæssigt fiskeri. LULI vedligeholdes i GFLK og kaldes også for fiskerisystemet.

Fastsættelse af tildelingskriterier

Naalakkersuisut fastsætter hvert år kriterier for, hvordan kvoten for makrel og sild skal fordeles mellem ansøgerne. Dette sker på baggrund af et skriftligt fordelingsoplæg, der udarbejdes af Fiskeriafdelingen. Inden tildelingskriterierne forelægges Naalakkersuisut, sendes kriterierne i høring hos Fiskerirådet.

I modsætning til de øvrige havgående fiskerier er der ikke faste tildelingskriterier for, hvordan makrel- og sildekvoterne fordeles mellem ansøgerne. Kriterierne fastsættes hvert år af Naalakkersuisut, der også fastsætter en ansøgningsfrist for at søge om licenser.

Ansøgningsfristen er typisk to uger efter Naalakkersuisut har vedtaget tildelingskriterierne. Ansøgningsfristen og tildelingskriterierne offentliggøres på departementets hjemmeside.

Naalakkersuisut har besluttet, at kvoterne for makrel og sild i 2020 tildeles ud fra følgende kriterier:

- Makrelkvoten i Østgrønland fordeles til selskaber med grønlandske kvalificerede fartøjer, der per 1. januar 2020 er godkendt af departementet. Kvoten fordeles ligeligt mellem de kvalificerede grønlandske fartøjer, som selskaberne har planer om at bruge i makrelfiskeriet i Østgrønland i 2020.
- 5.000 ton af makrelkvoten afsættes til en reservekvote, som er forbeholdt grønlandske fartøjer. Departementet kan uddele mængden til selskaber, der har opfisket deres initialkvote.
- Sildekvoten fordeles til de selskaber, der får tildelt makrelkvote. Kvoten fordeles ligeligt mellem selskaberne.
- For både sild og makrel kan maksimalt 40 procent af den tildelte mængde per licens fiskes af indchartrede fartøjer. Indchartrede fartøjer skal være fra medlemslande i Northwest Atlantic Fisheries Organization (NAFO) eller North East Atlantic Fisheries Commission (NEAFC) eller fra lande, der har tilsluttet sig aftalen om havnestatsforanstaltninger.
- Departementet kan omfordele makrel- og sildekvoterne i løbet af året med henblik på at sikre en optimal udnyttelse af kvoterne.

Ansøgning

Efter ansøgningsfristen og tildelingskriterierne er offentliggjort, igangsættes sagsbehandlingsprocessen ved, at departementet modtager ansøgninger om tildeling af licens til makrel- og sildefiskeri. Ansøgerne er typisk de samme selskaber, der søger om licenser til havgående fiskeri.

Ansøgningen sendes via mail til departementet. Selve ansøgningen består af et ansøgningssskema, der er tilgængeligt via departementets hjemmeside. Ansøgningen fordeles til den relevante sagsbehandler, der indledningsvis journaliserer ansøgningen i F2.

Herefter kontrollerer sagsbehandleren, at ansøgningssskemaet er korrekt udfyldt og vedlagt den nødvendige dokumentation til brug i forbindelse med sagsbehandlingen. Hvis ansøgningen er korrekt udfyldt og vedlagt den nødvendige dokumentation, sender sagsbehandleren en kvittering for modtagelsen af ansøgningen til ansøgeren.

Sagsbehandling

Ansøgningsskemaet skal indeholde selskabets navn, kontaktoplysninger og cvr-nummer. Derudover skal selskabet oplyse, hvilke arter og områder der søges om licens til, samt hvilke redskaber der anvendes til fiskeriet.

Ansøgningen skal vedlægges et nationalitetsbevis og et målebrev. Nationalitetsbeviset anvendes til at kontrollere, at selskabet ejer fartøjet, og at fartøjet er hjemmehørende i Grønland. Målebrevet anvendes til at kontrollere, at fartøjet er over 75 BRT/120 BT.

Derudover skal ansøgningen vedlægges en ejerbog. Ejerbogen skal være underskrevet og udspecificere selskabets ejerforhold. Både direkte og indirekte ejerandele gennem andre selskaber skal angives, så det er muligt at kontrollere, om selskabets ejerkreds efterlever betingelserne for at drive erhvervmæssigt fiskeri. Disse betingelser fremgår af fiskerilovens § 6 og er beskrevet i afsnit 4.3.

I tilfælde af at selskabet planlægger at chartre fartøjer, skal ansøgningen vedlægges en kopi af charteraftaler samt målebrev og nationalitetsbevis for de indchartrede fartøjer.

Nationalitetsbeviset anvendes til at kontrollere, at fartøjerne stammer fra medlemslande i NAFO eller NEAFC eller fra lande, der har tilsluttet sig aftalen om havnestatsforanstaltninger, der skal bekæmpe ulovligt, urapporteret og ureguleret fiskeri (IUU-fiskeri). Hvis selskabet planlægger at chartre fartøjer, anmoder sagsbehandleren GFLK om at kontrollere, at fartøjet ikke er registreret på listen over IUU-fiskerier.

Afgørelse

Hvis sagsbehandleren vurderer, at selskabet har grønlandske kvalificerede fartøjer og efterlever de øvrige betingelser for at drive erhvervmæssigt fiskeri, kan selskabet tildeles makrel- og sildekvoter.

Herefter udsteder sagsbehandleren licenser til de selskaber, der lever op til tildelingskriterierne. På licenserne fremgår den tildelte mængde, samt i hvilke områder og med hvilke fartøjer der må fiskes. Licenserne sendes typisk direkte til selskabets kontaktperson via mail. Afslutningsvis journaliseres de nye licenser på selskabets sag i F2, hvorefter sagerne lukkes.

Fordelingen af kvoter meddeles i et notat til Fiskerirådet og selskaberne, der har fået tildelt kvoter. Notatet journaliseres i F2. Fordelingen af kvoter er nogle år blevet offentliggjort i medierne. Departementet har dog oplyst, at der ikke er en fast praksis for, om fordelingen af kvoter skal offentliggøres.

5.1.3 Forvaltningsrevision af processerne

I det følgende har Deloitte foretaget en forvaltningsrevision af processerne for tildeling af licenser indenfor havgående fiskeri og fiskeri efter makrel og sild. Forvaltningsrevisionen tager udgangspunkt i de revisionskriterier, der er beskrevet i afsnit 3.3.

Lovgrundlaget er ofte upræcist

Reglerne for tildeling af havgående licenser fremgår af § 3 i licensbekendtgørelsen (Selvstyrets bekendtgørelse nr. 8 af 8. april 2016 om licenser og kvoter til fiskeri) med hjemmel i fiskerilovens § 10. Reglerne fremgår af boksen til højre.

Derudover gælder der en række betingelser i forbindelse med udstedelse af havgående licenser. Betingelserne vedrører blandt andet fiskeriperioder og krav til fartøjer og redskaber. Disse betingelser er ikke behandlet i undersøgelsen.

Endelig forudsætter udstedelse af licenser, at ansøgeren efterlever en række betingelser for at drive erhvervsmæssigt fiskeri. Disse betingelser fremgår af fiskerilovens § 6 og er beskrevet i afsnit 4.3.

Af licensbekendtgørelsens § 3, stk. 3, fremgår det, at tildelingen af havgående licenser beror på en konkret vurdering af kvoten for arten, det samlede antal ansøgere og tildelingskriterier, som Naalakkersuisut fastsætter.

For de pelagiske arter makrel og sild fastsætter Naalakkersuisut hvert år kriterier for tildeling af licenser. Departementet har oplyst, at tildelingskriterierne har ændret sig gennem de seneste år. Det har for eksempel tidligere været muligt for selskaber med lokal forankring, men som ikke ejede fartøjer, at få tildelt kvoter. Dette blev i 2019 ændret til, at det kun er muligt for selskaber med grønlandske fartøjer at få tildelt kvoter.

Tilsvarende fastsætter Naalakkersuisut hvert år tildelingskriterier for det øvrige havgående fiskeri. Tildelingskriterierne kan ændres fra år til år, men i praksis fordeles kvoterne hvert år ud fra de samme tildelingskriterier. Tildelingskriterierne har været anvendt siden 2008.

Det betyder, at kvoterne som udgangspunkt fordeles til de samme selskaber, som havde kvoten i det foregående år. Nye selskaber tildeles kun kvoter, hvis rederier kan sikres et helt års økonomisk bæredygtigt fiskeri. Departementet har oplyst, at der i de senere år ikke har været større ændringer i kvotestørrelserne. Departementet har derfor vurderet, at der ikke har været tilstrækkelige kvoter til nye selskaber.

De øvrige betingelser for tildeling af licenser i § 3, stk. 1, 2 og 4, vurderes af være præcise. Betingelserne forudsætter ikke yderlig fortolkning, eller at der udøves skøn i forbindelse med sagsbehandlingen.

Samlet set vurderes det, at lovgrundlaget forudsætter, at en række centrale betingelser præciseres i departementets udmøntning. Det drejer sig om kriterierne for, hvem der kan søge om licenser, og hvordan kvoterne fordeles mellem ansøgere, der opfylder kvalifikationskriterierne.

Sagsbehandlingsprocesserne er ikke tilstrækkeligt dokumenteret

Der er udarbejdet en instruks for fordelingen af kvoter og behandling af ansøgninger om licenser til havgående fiskeri. Instruksen er senest opdateret i december 2019. Der er ikke udarbejdet en instruks for fordelingen af kvoter for makrel og sild.

Instruksen om fordelingen af kvoter indenfor havgående fiskeri indeholder et overblik over de gældende regler i licensbekendtgørelsens § 3 og beskriver de tre kriterier, kvoterne fordeles ud fra.

Licensbekendtgørelsen § 3

Tidsbegrænset licens, hvortil der er knyttet en højst tilladt fangstmængde, er en forudsætning for erhvervsmæssigt fiskeri:

- 1) med fartøjer på 75 BRT/120 BT og over, bortset fra rejefiskeri og kystnært fiskeri efter hellefisk med fartøjer der er over 6 meter længde over alt (l.o.a.),
- 2) efter kammuslinger, uanset fartøjsstørrelse, og
- 3) med grønlandsk registrerede fartøjer i fiskeriterritorier, hvor andre lande eller regionale fiskerierorganisationer har kompetence til at regulere fiskeriet.

Stk. 2. Tidsbegrænset licens, hvortil der er knyttet en højst tilladt fangstmængde, er en forudsætning for erhvervsmæssigt fiskeri i ikke-regulerede internationale områder.

Stk. 3. Tildeling af licens beror på en konkret vurdering af den fastsatte kvote for arten, det samlede antal ansøgninger og de af Naalakkersuisut fastsatte kriterier for tildelingen.

Stk. 4. Licens udstedes for 1 år ad gangen. Hvor den biologiske rådgivning gælder for flere år ad gangen, kan der udstedes licens, der gælder i flere år.

Derudover indeholder instruksen en overordnet beskrivelse af de forskellige aktiviteter, sagsbehandleren udfører i forbindelse med behandling af ansøgninger, udarbejdelse af fordelingsoplæg og udstedelse af licenser.

Instruksen giver dog ikke en fyldestgørende vejledning til, hvilke betingelser selskaberne skal opfylde for at få tildelt licenser til havgående fiskeri (dvs. kvalifikationskriterier). Det fremgår for eksempel ikke af instruksen, at sagsbehandleren skal kontrollere, om selskaberne efterlever fiskerilovens § 6 om ejerforhold samt skatte- og bopælskravene. Departementet har oplyst, at disse betingelser ikke kontrolleres i forbindelse med uddelingen af havgående licenser, hvis selskabet havde samme licens i det forudgående år. Betingelserne kontrolleres kun i forbindelse med udstedelse af licenser til nye selskaber. Dermed er der en risiko for, at ændringer i ejerforholdene ikke opdages.

Derudover fremgår det ikke af instruksen, hvordan sagsbehandleren i praksis skal fordele kvoterne ud fra tildelingskriterierne. Instruksen indeholder for eksempel ikke retningslinjer for, hvordan sagsbehandleren skal vurdere, hvilke selskaber der har behov for yderligere kvoter, eller hvordan der sikres en ligelig fordeling af værdierne af kvoterne mellem selskaberne. Tilsvarende indeholder instruksen ikke retningslinjer for, hvordan sagsbehandleren skal vurdere, om nye selskaber kan sikres et helt års økonomisk bæredygtigt fiskeri. Disse forhold efterlader et betydeligt skøn i forbindelse med sagsbehandlingen.

Endelig fremgår departementets proces for omfordeling af kvoter ikke af instruksen. Departementet kan omfordele kvoter i løbet af året for at sikre optimal udnyttelse af kvoterne. Omfordelingen foretages, hvis det vurderes, at et selskab har fået tildelt flere kvoter, end det kan nå at fiske. Instruksen kan med fordel udvides med en beskrivelse af processen for omfordeling af kvoter, herunder departementets retningslinjer for, hvornår der skal foretages en omfordeling, og hvordan kvoterne fordeles mellem de øvrige selskaber.

Samlet set vurderes de ovennævnte forhold at efterlade et betydeligt skøn og potentielt mangler i forbindelse med sagsbehandlingen. Instruksen til havgående fiskeri bør præcisere departementets fortolkning af kvalifikations- og tildelingskriterierne for at minimere sagsbehandlerens skøn i forbindelse med sagsbehandlingen.

Derudover bør der udarbejdes en instruks for fordelingen af de pelagiske arter, som skal være tilgængelig for sagsbehandlerne i forbindelse med fordelingen af kvoter for makrel og sild.

Sagsbehandlingsprocessen er systemmæssigt understøttet

Departementet har oplyst, at der er en fast praksis for journalisering af ansøgninger i F2. Der er ligeledes en fast praksis for udstedelse af nye licenser i LULI.

I forbindelse med behandlingen af ansøgninger om licenser til havgående og licenser til fiskeri efter makrel og sild indhenter sagsbehandleren i begrænset omfang oplysninger fra LULI. Det skyldes, at oplysningerne fremgår af det indsendte ansøgningskema, nationalitetsbevis og målebrev.

For begge processer vurderes det, at sagsbehandleren bør kontrollere, at ansøgeren efterlever fiskerilovens bestemmelser om skattepligt og bopæl i

Grønland. Efterlevelse af skatte- og bopælskravene kontrolleres ikke i forbindelse med tildelingen af licenser til havgående fiskeri. Disse oplysninger vurderes dog at være let tilgængelige via folkeregistret og Skattestyrelsen.

Det vurderes på den baggrund, at sagsbehandlingen er systemmæssigt understøttet, så der er mulighed for at foretage en lovmedholdelig og effektiv sagsbehandling.

Ansøgningsprocessen er ikke tilstrækkeligt understøttet

Ansøgningskemaet til makrel- og sildefiskeriet offentliggøres på departementets hjemmeside, når Naalakkersuisut har fastsat tildelingskriterierne. Ansøgningskemaet indeholder en række felter, som ansøgeren skal udfylde, samt en liste over dokumentation, der skal vedlægges ansøgningen. Der er udarbejdet en vejledning til udfyldelsen af ansøgningen, som findes sidst i ansøgningskemaet.

Derudover fremgår både kvalifikations- og tildelingskriterier via erhvervsportalen på departementets hjemmeside, hvor ansøgningsfristen også fremgår.

For det øvrige havgående fiskeri er ansøgningskemaet tilgængeligt hele året via erhvervsportalen på departementets hjemmeside. Ansøgningskemaet indeholder en række felter, som ansøgeren skal udfylde, samt en liste over dokumentation, der skal vedlægges ansøgningen. Der er udarbejdet en vejledning til udfyldelsen af ansøgningen, som findes sidst i ansøgningskemaet.

I ansøgningskemaet fremgår det ikke, at ansøgerne skal indsende en ejerbog som dokumentation for selskabets ejerforhold. Dokumentation for selskabets ejerforhold er en forudsætning for, at departementet kan kontrollere, om selskabet efterlever betingelser om ejerskab i fiskerilovens § 6.

Derudover fremgår hverken kvalifikations- eller tildelingskriterierne for havgående fiskeri af hjemmesiden eller i ansøgningskemaet. Det kan derfor være uklart for selskaberne, hvilke betingelser de skal opfylde for at kvalificere sig til at få tildelt kvoter, og hvordan kvoterne fordeles mellem de kvalificerede selskaber.

Departementet har oplyst, at tildelingskriterierne først meddeles i en orientering til relevante fiskeriorganisationer og til fiskerierhvervet, efter Naalakkersuisut har godkendt tildelingskriterierne og fordelingen af kvoter.

Samlet set vurderes det, at ansøgningsprocessen for makrel- og sildefiskeriet er tilstrækkeligt understøttet gennem ansøgningskemaer samt information om kvalifikations- og tildelingskriterier.

Ansøgningsprocessen for det øvrige havgående fiskeri vurderes derimod ikke at være tilstrækkeligt understøttet med information om kvalifikations- og tildelingskriterier. Både kvalifikations- og tildelingskriterier bør fremgå af departementets hjemmeside forud for ansøgningsfristen.

Derudover bør der stilles krav om, at selskaber skal indsende ejerbøger, så det er muligt at kontrollere, at selskaberne lever op til ejerbetingelserne i fiskerilovens § 6.

5.2 Tildeling af licenser til kystnært fiskeri

Kystnært fiskeri er reguleret gennem kvoter og licenser, som hvert år fastsættes af Naalakkersuisut. Fastsættelsen af TAC for de kvoterede arter ved kystnært fiskeri sker samtidig med fastsættelsen af kvoter for havgående fiskeri. Processen er beskrevet i afsnit 4.2.

Alle licenser til kystnært fiskeri er som udgangspunkt tidsbegrænsede med en fælles højest tilladt fangstmængde. Det betyder, at licenserne som udgangspunkt er gældende for ét år ad gangen, og at fartøjer og joller fisker på samme fællesmængde. Dette fiskeri kaldes også for olympisk fiskeri.

Olympisk fiskeri gælder for alle kvoterede arter ved kystnært fiskeri med undtagelse af rejefiskeri og kystnært fiskeri efter hellefisk, der delvis er reguleret gennem individuelt omsættelige kvoter i områderne ved Diskobugten, Uummannaq og Upernavik (forvaltningsområde 47). I disse områder skal enkeltpersoner og selskaber eje en kvoteandel for at kunne fiske efter hellefisk med fartøjer på seks meter eller derover. Der findes dog også kvotefrie områder samt olympisk fiskeri for joller ved Diskobugten, Uummannaq og Upernavik. I det øvrige Grønland (forvaltningsområde 46) er kystnært fiskeri efter hellefisk med fartøjer og joller olympisk fiskeri.

I henhold til § 13 i licensbekendtgørelsen (Selvstyrets bekendtgørelse nr. 8 af 8. april 2016 om licenser og kvoter til fiskeri), skal alle enkeltpersoner og selskaber, der ønsker licens til kystnært fiskeri, ansøge om licens senest 30. november. Departementet har dog oplyst, at ansøgningsfristen ikke håndhæves, og ansøgninger behandles hele året.⁸

Alle ansøgninger om nye licenser til kystnært fiskeri med fartøjer og joller behandles af departementet. Ved en ny licens forstås licenser, som ansøgeren ikke var tildelt i det forudgående år. Departementet behandler også ansøgninger om fornyelse af fartøjslicenser, mens kommunerne behandler alle ansøgninger om fornyelse af jollelicenser.

Departementet har ikke kunne oplyse, hvor mange ansøgninger om henholdsvis nye licenser og fornyelse af licenser, der blev sagsbehandlet i 2019. Departementet har oplyst, at der blev udstedt 6.528 licenser til fartøjer og joller indenfor kystnært fiskeri i 2019. Enkeltpersoner og selskaber har typisk mere end en licens.

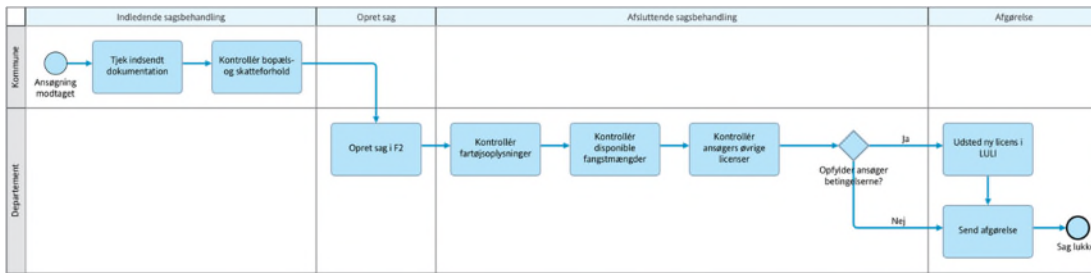
I de kommende afsnit beskrives processen for behandling af ansøgninger om nye licenser til fartøjer og joller samt fornyelse af fartøjslicenser. Fornyelse af jollelicenser beskrives ikke, da opgaven varetages af kommunerne. I forlængelse heraf vurderes sagsbehandlingsprocessen i forhold til revisionskriterierne.

5.2.1 Beskrivelse af en sagsgang fra start til slut

Sagsbehandlingsprocessen for behandling af ansøgninger om nye licenser til fartøjer og joller samt fornyelse af fartøjslicenser er illustreret i nedestående figur. Sagsbehandling for henholdsvis udstedelse af nye licenser og fornyelse af licenser følger forskellige regler. De enkelte trin i processen beskrevet i de efterfølgende afsnit.

⁸ Ansøgningsfristen gælder ikke for fartøjer på seks meter eller derover i forvaltningsområde 47 ved Diskobugten, Uummannaq og Upernavik, da disse kvoter er individuelt omsættelige (IOK). Departementet udsteder automatisk nye licenser til ejerne, når TAC er fastsat.

Figur 3 Proces for udstedelse af licenser til kystnært fiskeri

Indledende sagsbehandling i kommunen

Ansøgningsprocessen igangsættes ved, at en enkeltperson eller et selskab ansøger om en licens til kystnært fiskeri.⁹ Fristen for at søge om nye licenser og fornyelse af licenser er 30. november hvert år, men ansøgninger modtages og behandles i praksis hele året. Alle ansøgninger indsendes til ansøgerens bopælskommune. Selve ansøgningen består af et ansøgnings-skema, der kan hentes hos kommunen eller digitalt via erhvervsportalen på departementets hjemmeside. Der findes ét samlet ansøgnings-skema til licenser til torsk, hellefisk og stenbider. Derudover findes der særskilte ansøgnings-skemaer til lakse- og krabbefiskeri.

Kommunen kontrollerer, at ansøgningen er korrekt udfyldt og vedlagt den nødvendige dokumentation til brug i forbindelse med sagsbehandlingen. Hvis der ansøges om licens til et fartøj på seks meter, skal ansøgningen vedlægges nationalitetsbevis og målebrev for fartøjet. Nationalitetsbeviset anvendes til at kontrollere, at fartøjet er registreret som et grønlandsk fartøj, og at ansøgeren ejer fartøjet. Målebrevet anvendes blandt andet til at kontrollere fartøjets længde, bredde og tonnage.¹⁰ Der skal ikke indsendes nationalitetsbevis og målebrev for joller (dvs. fartøjer under seks meter).

Hvis ansøgeren ikke tidligere har haft samme licens, skal ansøgeren vedlægge dokumentation for en maritim uddannelse fra Fiskeri- og Fangerskolen eller ansættelse som besætningsmedlem indenfor kystnært fiskeri i minimum to sammenhængende år. Ansættelse som besætningsmedlem dokumenteres typisk gennem årsopgørelser og en arbejdsgiverudtalelse. Hvis ansøgeren ikke har en maritim uddannelse eller har været ansat ombord på et fartøj, skal ansøgeren dokumentere, at vedkommende på anden vis har erhvervet tilsvarende kundskaber. Dette dokumenteres typisk gennem en skriftlig udtalelse fra den lokale fiskeriforening eller en udtalelse fra en erhvervskonsulent i kommunen.

Kommunen kontrollerer via folkeregistret, at ansøgeren har haft folkeregisteradresse i Grønland i de to forudgående år. Derudover kontrollerer kommunen, at ansøgeren har været fuldt skattepligtig i Grønland i de to forudgående kalenderår. Hvis ansøgeren lever op til skatte- og bopælskravene, underskriver og stempler kommunen ansøgningen og sender den til Licens-

⁹ Departementet har oplyst, at mindre selskaber typisk ansøger om licenser via kommunen, mens større selskaber kontakter departementet direkte.

¹⁰ Målebrevet anvendes til at kontrollere en lang række oplysninger om fartøjet, herunder længde, bredde, tonnage mv. Fartøjer på seks meter eller derover, der anvendes til kystnært fiskeri, skal som udgangspunkt være under 75 BRT/120 BT, men der kan gælde særlige regler for fartøjerne indenfor de enkelte fiskerier. For eksempel må fiskeri efter hellefisk i forvaltningsområde 47 kun foregå med fartøjer, der maksimalt er 19,99 BRT/31,99 BT.

afdelingen via mail. Hvis ansøgeren ikke lever op til skatte- og/eller bopælskravet, sender kommunen ansøgningen til Licensafdelingen, der vurderer, om der kan gives en dispensation.

Afsluttende sagsbehandling i departementet

I departementet fordeles ansøgningen til den relevante sagsbehandler fra Licensafdelingen. Sagsbehandleren tjekker, at ansøgningsskemaet er korrekt udfyldt, og at kommunen har kontrolleret, at ansøgeren lever op til skatte- og bopælskravene.

Herefter journaliseres ansøgningen i F2. Sagsbehandleren starter med at tjekke, om ansøgeren allerede er oprettet i LULI, og om ansøgeren havde licens til at fiske den pågældende art i det foregående år. Hvis ansøgeren havde samme licens i foregående år, ansøges der om en licensfornyelse. Hvis ansøgeren ikke havde licensen i foregående år, ansøges der om en ny licens.

I forbindelse med en licensfornyelse kontrollerer sagsbehandleren, at oplysningerne om fartøjet i nationalitetsbeviset stemmer overens med fartøjsoplysningerne i LULI. Hvis der er tale om et nyt fartøj, anmoder sagsbehandleren GFLK om at oprette fartøjet i LULI. Derefter kontrollerer sagsbehandleren, at licensfornyelsen ikke medfører, at ansøgeren bliver indehaver af en fartøjslicens og en jollelicens på samme tid. Ansøgeren må hverken direkte eller indirekte (dvs. gennem partrederier eller selskaber) eje fartøjer, der har både en fartøjslicens og en jollelicens.

Hvis der ansøges om en ny licens, beror tildeling også en konkret vurdering af de disponible fangstmængder for arten, der søges om licens til. Departementet har oplyst, at der som udgangspunkt ikke udstedes nye licenser indenfor krabbefiskeri, da fiskerikapaciteten vurderes at være tilstrækkeligt.

Derudover har Naalakkersuisut besluttet, at der ikke udstedes licenser til nye ansøgere til fiskeri efter hellefisk med joller i forvaltningsområderne ved Diskobugten og Uummannaq, da bestanden viser tegn på vækst-overfiskeri¹¹. Indenfor de øvrige kystnære fiskerier, herunder fiskeri efter hellefisk med jolle ved Upernavik, udstedes der som udgangspunkt nye licenser.

Tildelingen af nye licenser beror også på en vurdering af, om ansøgeren enten har gennemført en maritim uddannelse, været ansat som besætningsmedlem indenfor kystnært fiskeri i minimum to sammenhængende år eller på anden vis har opnået tilsvarende kundskaber. Departementet har oplyst, at der kan gives dispensation fra betingelsen, hvis ansøgeren tidligere har haft andre licenser til kystnært fiskeri.

Afgørelse

Hvis ansøgeren lever op til betingelserne for licensfornyelse eller udstedelse af ny licens, udsteder sagsbehandleren licensen til ansøgeren i LULI. Hvis der er tale om en licensfornyelse ved årsskiftet, kan licensen først udstedes, når Naalakkersuisut har fastsat kvoterne for kystnært fiskeri, og GFLK har oprettet kvoten i LULI. På licensen fremgår det, i hvilket forvaltningsområde og med hvilken jolle eller fartøjer den pågældende art må fiskes. Licensen sendes enten direkte til ansøgeren via mail eller til kommunen, hvor ansøgeren kan hente licensen. Afslutningsvis journaliseres den nye licens på ansøgerens sag i F2, hvorefter sagerne lukkes.

¹¹ Vækst-overfiskeri er, når en fisk fanges, før den har nået sin fulde størrelse.

5.2.2 Forvaltningsrevision af processen

I det følgende har Deloitte foretaget en forvaltningsrevision af processen for tildeling af licenser indenfor kystnært fiskeri. Forvaltningsrevisionen tager udgangspunkt i de revisionskriterier, der er beskrevet i afsnit 3.3.

Lovgrundlaget er ofte upræcist

Reglerne for tildeling af kystnære licenser til fartøjer og joller fremgår af § 8 i licensbekendtgørelsen (Selvstyrets bekendtgørelse nr. 8 af 8. april 2016 om licens og kvoter til fiskeri). Reglerne fremgår af boksen til højre.

Derudover gælder der en række betingelser i forbindelse med udstedelse af licenser til fiskeri efter krabbe, laks eller stenbider. Betingelserne vedrører blandt andet fiskeriperioder og krav til fartøjer og redskaber. Betingelserne fremgår af bekendtgørelsen for den pågældende art og er ikke behandlet i denne undersøgelse. Endeligt forudsætter udstedelse af licenser, at ansøgeren efterlever en række betingelser for at drive erhvervsmæssigt fiskeri. Disse betingelser fremgår af fiskerilovens § 6 og er beskrevet i afsnit 4.3.

Det kan gives tilladelse til fornyelse af licenser til fartøjer og joller, hvis ansøgeren havde en tilsvarende licens i det forudgående år. Fornyelsen beror også på en konkret vurdering af de disponible fangstmængder for arten og den forhåndenværende fangstkapacitet. § 8, stk. 1, angiver ikke de præcise betingelser for, hvor store de disponible fangstmængder og fangstkapaciteten bør være. Det medfører, at departementet skal vurdere, om de disponible fangstmængder og den forhåndenværende fangstkapacitet er tilstrækkelig.

Departementet har oplyst, at alle ansøgere, der har haft tilsvarende licens i det forudgående år, som udgangspunkt tildeles en ny licens. Tildelingen sker i praksis, uden at departementet foretager en konkret vurdering af de disponible fangstmængder for arten og den forhåndenværende fangstkapacitet.

Udstedelse af nye licenser til fartøjer og joller beror ligeledes på en konkret vurdering af de disponible fangstmængder og den forhåndenværende fangstkapacitet. § 8, stk. 2, angiver ikke de præcise betingelser for, hvor store de disponible fangstmængder og fangstkapaciteten bør være. Det medfører, at departementet skal vurdere, om de disponible fangstmængder og den forhåndenværende fangstkapacitet er tilstrækkelig til udstedelse af nye licenser.

Departementet har oplyst, at der ikke udstedes nye licenser til krabbefiskeri eller kystnært fiskeri efter hellefisk ved Diskobugten og Uummannaq med joller. Denne praksis skyldes, at bestanden viser tegn på vækstoverfiskeri. Indenfor de øvrige kystnære fiskerier udstedes nye licenser, uden at der foretages en konkret vurdering af de disponible fangstmængder og den forhåndenværende fangstkapacitet.

Derudover beror tildelingen af nye licenser på en vurdering af, om ansøger enten har en maritim uddannelse, været ansat som besætningsmedlem i minimum to år eller erhvervet tilsvarende kundskaber, samt om ansøgeren kan drive et rentabelt fiskeri. § 8, stk. 2, angiver ikke de præcise betingelser for, hvad det vil sige at have erhvervet tilsvarende kundskaber, eller hvornår et fiskeri er rentabelt. Det er heller ikke nærmere defineret, hvilken funktion ansøgeren skal have haft i forbindelse med sin ansættelse som besætningsmedlem.

Licensbekendtgørelsen § 8

Licens i medfør af § 4, stk. 1, nr. 1, § 4, stk. 1, nr. 2 og § 5, kan tildeles ansøgere, som har haft tilsvarende licens i det forudgående år. Tildeling af licens beror på en konkret vurdering, hvor følgende kriterier indgår i afvejningen:

- 1) De disponible fangstmængder.
- 2) Den forhåndenværende fangstkapacitet.

Stk. 2. Licens i medfør af § 4, stk. 1, nr. 1, § 4, stk. 1, nr. 2 og § 5, kan tildeles ansøgere, som ikke har haft tilsvarende licens i det forudgående år. Tildeling af licens beror på en konkret vurdering, hvor følgende kriterier indgår i afvejningen:

- 1) De disponible fangstmængder.
- 2) Den forhåndenværende fangstkapacitet.
- 3) Om ansøger har en maritim uddannelse fra Fisker- og Fangerskolen eller på anden måde har erhvervet tilsvarende kundskaber.
- 4) Om ansøger har været ansat som besætningsmedlem i det kystnære fiskeri i minimum 2 sammenhængende år.
- 5) Om ansøger kan drive et rentabelt fiskeri.

Stk. 3. Ansøgninger, der er omfattet af stk. 1, vurderes forud for ansøgninger, der er omfattet af stk. 2.

Stk. 4. Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug kan, til brug for vurderingen i § 8, stk. 1 eller § 8, stk. 2, efter samtykke indhente nødvendige oplysninger om ansøgeren fra ansøgerens bopælskommune og den lokale fisker- og fangerforening.

Departementet har oplyst, at der ikke er etableret en fast praksis for, hvordan ovennævnte begreber defineres. En udtalelse fra ansøgerens lokale fiskeriforening godkendes som dokumentation for ansøgerens kendskab til fiskeriet.

Derudover foretages der ikke en konkret en vurdering af, om ansøgeren kan drive et rentabelt fiskeri. Departementet har oplyst, at denne praksis skal give nye fiskere mulighed for at etablere sig indenfor kystnært fiskeri.

Samlet set vurderes det, at lovgrundlaget for tildeling af kystnære licenser forudsætter, at en række centrale betingelser præciseres i departementets udmøntning.

Sagsbehandlingen indeholder betydelige skøn og potentielt mangler

Processen for behandling af ansøgninger om fornyelse af licenser og udstedelse af nye licenser til kystnært fiskeri er beskrevet i én instruks. Instruksen er senest opdateret i oktober 2018. Departementet har oplyst, at instruksen er i gang med at blive opdateret.

Instruksen indeholder ikke et samlet overblik over de gældende regler, hvis overholdelse som skal kontrolleres i forbindelse med sagsbehandling.

Instruksen indeholder heller ikke en fyldestgørende vejledning til, hvordan sagsbehandleren i praksis skal vurdere, om ansøgeren efterlever betingelserne i licensbekendtgørelsens § 8, stk. 1-2 (dvs. kvalifikationskriterierne).

Det fremgår for eksempel ikke af instruksen, hvordan sagsbehandleren skal vurdere, om ansøgeren har erhvervet kundskaber svarende til en maritim uddannelse. Instruksen kunne med fordel indeholde eksempler på dokumentation, som accepteres i forbindelse med sagsbehandlingen. Departementet har oplyst, at ansøgerne typisk indsender en udtalelse fra en fiskeriforening eller en erhvervskonsulent i kommunen.

Derudover fremgår departementets praksis i forbindelse med vurderingen af disponible fangstmængder ikke af instruksen. Beslutningen om, at der ikke udstedes nye licenser til krabbefiskeri eller kystnært fiskeri efter hellefisk ved Diskobugten og Uummanaq med joller fremgår ikke af instruksen.

Samlet set vurderes de ovennævnte forhold at efterlade et betydeligt skøn og potentielt mangler i forbindelse med sagsbehandling. Instruksen til kystnært fiskeri bør præcisere departementets fortolkning af centrale begreber i kvalifikations- og tildelingskriterierne for at minimere sagsbehandlerens skøn i forbindelse med sagsbehandlingen. Derudover bør departementets praksis i forbindelse med vurderingen af disponible fangstmængder fremgå af instruksen.

Sagsbehandlingsprocessen er systemmæssigt understøttet

Departementet har oplyst, at der er en fast praksis for journalisering af ansøgninger i F2. Der er ligeledes en fast praksis for udstedelse af nye licenser i LULI.

Oplysninger om ansøgerens bopæl- og skatteforhold indhentes af kommunen i forbindelse med den indledende sagsbehandling. Disse oplysninger vurderes at være let tilgængelige for sagsbehandleren i kommunen via folkeregistret og Skattestyrelsen.

Tilsvarende vurderes det at være let for sagsbehandleren i departementet at indhente oplysninger om ansøgerens tidligere licenser og fartøjer via LULI.

Det vurderes på den baggrund, at sagsbehandlingen er systemmæssigt understøttet, så der er mulighed for at foretage en lovmedholdelig og effektiv sagsbehandling.

Ansøgningsprocessen er kun delvis understøttet

Enkeltpersoner og selskaber, der ønsker at søge licens til kystnært fiskeri, kan hente et ansøgningskema via erhvervsportalen på departementets hjemmeside. Der findes ét samlet ansøgningskema til licenser til torsk, hellefisk og stenbider. Derudover findes der særskilte ansøgningskemaer til lakse- og krabbefiskeri. Ansøgningskemaerne indeholder en række felter, som ansøgeren skal udfylde, samt en liste over dokumentation, der skal vedlægges ansøgningen. Der er ikke udarbejdet en vejledning til udfyldelsen af ansøgningen, som der for eksempel findes til ansøgningskemaet for licenser til havgående fiskeri.

I samtlige ansøgningskemaer fremgår det, at ansøgeren skal indlevere ansøgningskemaet hos sin bopælskommune. Det fremgår dog ikke af departementets hjemmeside, at ansøgningen skal indleveres hos kommunen. Denne information kan med fordel tilføjes på hjemmesiden, så der ikke opstår tvivl om, hvem ansøgningen skal sendes til.

Det fremgår ikke af hjemmesiden eller i ansøgningskemaet, at spørgsmål til udfyldelsen af ansøgningen skal rettes til ansøgerens bopælskommune. Departementet har oplyst, at man sjældent modtager spørgsmål til udfyldelsen af ansøgningskemaet, idet ansøgeren typisk kontakter kommunen i tilfælde af spørgsmål. Kommunen sikrer i praksis, at ansøgningen er korrekt udfyldt og indeholder den nødvendige dokumentation til brug i forbindelse med sagsbehandlingen.

Derudover fremgår det, hverken på hjemmesiden eller i ansøgningskemaet, at fristen for at søge om licens til det kommende år er 30. november. Departementet har oplyst, at ansøgningsfristen ikke fremgår af hjemmesiden, da det er forvaltningspraksis at sikre nye ansøgere adgang til kystnært fiskeri hele året. Ansøgninger behandles derfor hele året.

Endelig fremgår det ikke af hjemmesiden eller ansøgningskemaet, at selskaber skal indsende en ejerbog som dokumentation for selskabets ejerforhold. Departementet har oplyst, at betingelserne i fiskerilovens § 6 om ejerforhold samt skatte- og bopælskravene ikke kontrolleres for selskaber i forbindelse sagsbehandlingen.

Samlet set vurderes det, at ansøgningsprocessen kan understøttes bedre med mere information om ansøgningsprocessen. Der kan med fordel udarbejdes en vejledning til ansøgningskemaet og dokumentationskrav. Derudover bør der stilles krav om, at selskaber skal indsende ejerböjer, så det er muligt at kontrollere, at selskaberne lever op til ejerbetingelserne i fiskerilovens § 6.

5.3 Salg af årskvoter

Indenfor rejefiskeri og dele af det kystnære fiskeri efter hellefisk er det muligt for en licenssejer at sælge sin årskvote helt eller delvis. Ved en årskvote forstås den maksimale mængde fisk i ton, som en enkeltperson eller et selskab har tilladelse til at fiske et givet år.

Ved salg af årskvote overdrager sælger kun sin årskvote for det pågældende år til køber. Det efterfølgende år får sælger tildelt en ny årskvote svarende til dennes kvoteandel.

Det er kun muligt at sælge årskvoter indenfor rejefiskeri og kystnært fiskeri efter hellefisk, som foregår med fartøjer på seks meter eller derover i forvaltningsområde 47 ved Diskobugten, Uummannaq og Upernavik, da det kun er disse kvoter, der er individuelt omsættelige (IOK).

Alle salg af årskvoter skal godkendes af Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug efter ansøgning fra køber og sælger. I 2019 modtog departementet 22 ansøgninger om salg af årskvote indenfor kystnært fiskeri efter hellefisk samt 29 ansøgninger om salg af årskvote indenfor rejefiskeri. Der er således tale processer med en begrænset sagsvolumen.

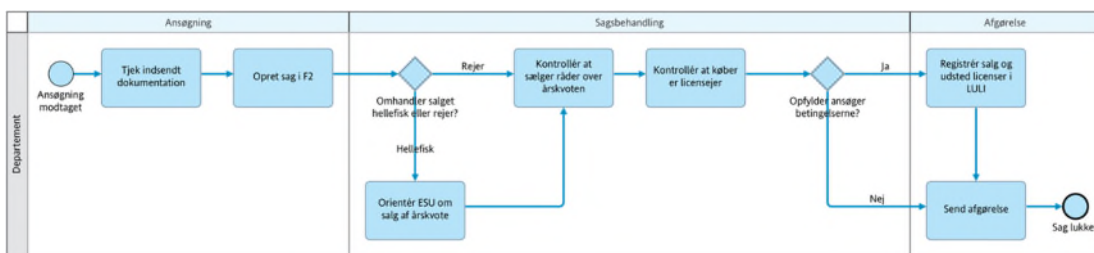
I nedenstående afsnit beskrives de enkelte trin i processen for behandling af en ansøgning om salg af årskvoter. I forlængelse heraf vurderes sagsbehandlingsprocessen i forhold til revisionskriterierne.

5.3.1 Beskrivelse af en sagsgang fra start til slut

Sagsbehandlingsprocessen for ansøgninger om salg af årskvote indenfor rejefiskeri og kystnært fiskeri efter hellefisk er illustreret i nedenstående figur. Sagsbehandling for de to fiskearter følger samme regler.

De enkelte trin i sagsbehandlingsprocessen er beskrevet i de efterfølgende afsnit.

Figur 4 Proces for behandling af ansøgninger om salg af årskvote

Ansøgning

Sagsbehandlingsprocessen igangsættes ved, at Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug modtager en ansøgning om salg af årskvoter indenfor enten rejefiskeri eller kystnært fiskeri efter hellefisk.

Ansøgninger om salg af årskvoter indenfor rejefiskeri sendes via mail til Fiskeriafdelingen, mens ansøgninger om salg af årskvoter indenfor kystnært fiskeri efter hellefisk sendes via mail til Licensafdelingen. Ansøgningen består af en underskrevet købsaftale mellem køber og sælger.

Ved salg af årskvote indenfor kystnært fiskeri efter hellefisk skal køber og sælger anvende en købsaftaleskabelon, der er tilgængelig via erhvervsportalen på departementets hjemmeside. I købsaftalen oplyses dato for handel, købers og sælgers licensnumre og den handlede årskvote i ton og pris.

Der er ikke udarbejdet en købsaftaleskabelon til salg af årskvoter indenfor rejefiskeri. Køber og sælger skal derfor selv udarbejde en købsaftale, der indeholder købers og sælgers licensnumre samt den handlede årskvote i ton.

Sagsbehandling

Ansøgningen tildeles den relevante sagsbehandler, der journaliserer sagen i F2. Sagsbehandleren kontrollerer, at købsaftalen indeholder de nødvendige oplysninger til brug i forbindelse med sagsbehandlingen.

Hvis ansøgningen vedrører salg af årskvote indenfor kystnært fiskeri efter hellefisk, starter sagsbehandleren med at orientere Erhvervsstøtteafdelingen (ESU) om salget. Orienteringen sker med henblik på at afklare, om sælger har gæld til det offentlige. ESU er ansvarlig for at opkræve eventuel gæld, og sagsbehandlingen fortsætter, uanset om sælger har gæld til det offentlige eller ej. ESU skal ikke kontaktes, hvis salget vedrører årskvoter indenfor rejefiskeri.

Herefter kontrollerer sagsbehandleren, at sælger fortsat råder over den del af årskvoten, som sælges. Hvis sælger allerede har fisket eller solgt den mængde årskvote, der er solgt til køber, kan handlen ikke godkendes. Sagsbehandleren sender derfor et afslag til både køber og sælger.

Hvis sælger fortsat råder over en tilstrækkelig del af årskvoten, kontrollerer sagsbehandleren, at køber også er licensejer. Dette kontrolleres ved, at sagsbehandleren finder køber i LULI ved at søge på købers cpr-nummer eller licensnummer.

Udstedelse af licens

Hvis handlen kan godkendes, registrerer sagsbehandleren salget af årskvoten i LULI, hvor den handlede årskvote i ton overføres fra sælger til køber.

Herefter udsteder sagsbehandleren nye licenser til både køber og sælger. Af licenserne fremgår handlens registreringsdato og den handlede årskvote i ton.

Licenserne sendes enten direkte til køber og sælger via mail eller fysisk post til kommunen, hvor køber og sælger selv kan hente deres nye licenser. Afslutningsvis journaliseres de nye licenser på købers og sælgers sag i F2, hvorefter sagerne lukkes.

5.3.2 Forvaltningsrevision af processen

I det følgende har Deloitte foretaget en forvaltningsrevision af processen for salg af årskvote indenfor rejefiskeri og kystnært fiskeri efter hellefisk. Forvaltningsrevisionen tager udgangspunkt i de revisionskriterier, der er beskrevet i afsnit 3.3.

Lovgrundlaget er ofte upræcist

Reglerne for køb og salg af en årskvote fremgår af § 19, stk. 1-7, i fiskeriloven (landstingslov nr. 18 af 31. oktober 1996 om fiskeri). Reglerne fremgår af boksen til højre.

Der kan gives tilladelse til salg af årskvoter, hvis sælger ikke er i stand til at opfiske sin årskvote på grund af havari, længerevarende værftsoophold, sygdom, naturlige forhindringer såsom is eller lignende omstændigheder. Betingelserne kan fraviges i særlige tilfælde, hvor økonomiske eller administrative forhold betinger det.

Fiskerilovens § 19 angiver ikke de præcise betingelser i stk. 1-3. Det er for eksempel ikke angivet, hvornår et værftsoophold vurderes at være længerevarende. Tilsvarende er det ikke angivet, hvad der regnes som naturlige forhindringer for fiskeri. Det medfører, at departementet skal vurdere, om årsagen til salget er i overensstemmelse med § 19, stk. 1-3.

Departementet har oplyst, at betingelserne i § 19, stk. 1, ikke kontrolleres i forbindelse med sagsbehandlingen. Det skyldes, at man ikke ønsker at pålægge enkeltpersoner og selskaber strengere krav end hjemmestyreejede selskaber. Hjemmestyreejede selskaber er ifølge § 19, stk. 4, undtaget fra betingelserne i stk. 1-3. Departementet stiller derfor ikke krav om, at sælger skal begrunde og dokumentere, hvorfor årskvoten sælges helt eller delvis. Det vurderes dog, at årsagen til salg af årskvote bør kontrolleres, så længe § 19, stk. 1 er gældende.

De øvrige betingelser i § 19 i form af stk. 4, 5 og 6 er præcise og forudsætter ikke, at sagsbehandlerne udøver skøn i forbindelse med sagsbehandlingen. Departementet har oplyst, at der gives dispensation fra § 19, stk. 5, hvis overdragelsen sker fra en havgående til en kystnær flådekomponent, og fangsten helt eller delvis indhandles i Grønland.

Samlet set vurderes det, at lovgrundlaget for salg af årskvote indenfor rejefiskeri og kystnært fiskeri efter hellefisk forudsætter, at betingelserne vedrørende årsagen til salg af årskvote præciseres i departementets udmøntning.

Sagsbehandlingen indeholder betydelige skøn og potentielt mangler

For at understøtte ensartetheden i sagsbehandlingen er departementet i gang med at udarbejde en instruks for salg af årskvote indenfor kystnært fiskeri efter hellefisk. Instruksen er aktuelt under godkendelse.

Der er ikke udarbejdet en instruks for salg af årskvote for rejer endnu. Departementet har oplyst, at man planlægger at udarbejde en instruks.

Instruksen for salg af årskvote indenfor kystnært fiskeri efter hellefisk indeholder en vejledning til, hvordan salg af årskvote registreres i LULI, og hvordan sagsbehandleren udsteder nye licenser til køber og sælger.

Instruksen indeholder ikke et overblik over de gældende regler, hvis overholdelse som skal kontrolleres i forbindelse med sagsbehandling. Derudover beskriver instruksen ikke departementets praksis i forhold til fortolkningen af betingelserne i fiskerilovens § 19, stk. 1. Det fremgår derved ikke af instruksen, hvordan sagsbehandleren i praksis skal kontrollere, at køber og sælger efterlever betingelserne (dvs. kvalifikationskriterierne).

Fiskerilovens § 19

Et rederi kan uden virkning for licens og kvoteandele sælge sin årskvote eller en del heraf, hvis

- 1) havari eller længerevarende værftsoophold
 - 2) naturlige forhindringer, såsom is eller
 - 3) lignende omstændigheder
- forhindrer, at rederiet kan opfiske sin årskvote.

Stk. 2. Overdragelse af årskvote kan endvidere finde sted i særlige tilfælde, hvor økonomiske eller administrative forhold betinger det.

Stk. 3. Overdragelse af årskvote må under ingen omstændigheder antage karakter af udlejning af kvoteandele.

Stk. 4. Hjemmestyreejede selskaber kan uanset bestemmelserne i stk. 1-3 sælge og købe årskvote.

Stk. 5. En årskvote, der hører til indenfor én flådekomponent, kan ikke fiskes af en anden flådekomponent.

Stk. 6. Overdragelser efter stk. 1-5 skal godkendes af landsstyret.

Departementet har oplyst, at der ikke er etableret en fast praksis for tolkningen af § 19, herunder hvornår et værftsophold vurderes at være længe-revarende. Dette betyder, at der ikke er klare rammer for, hvordan sagsbehandlerne skal vurdere, om køber og sælger efterlever betingelserne for salg af årskvoter. Dette vurderes at efterlade et betydeligt skøn i forbindelse med sagsbehandlingen.

Eftersom årsagen til salget ikke kontrolleres i forbindelse med sagsbehandlingen, er det vanskeligt at vurdere, om overdragelsen af årskvoten har karakter af udleje. Udleje kan i praksis være en måde, hvorpå kvotekonzentrationsreglerne, der fremgår af fiskerilovens § 15, kan omgås. Kvotekonzentrationsreglerne har til formål at sikre, at ingen enkeltpersoner eller selskaber ejer mere end 33,33 procent af kvoteandele indenfor havgående rejefiskeri, 15 procent af kvoteandelene indenfor kystnært rejefiskeri og 5 procent af kvoteandelene indenfor kystnært fiskeri efter hellefisk.

Endeligt fortager departementet ikke en kontrol af, om køber fortsat lever op til betingelserne for at drive erhvervmæssigt fiskeri i forbindelse med køb af årskvoter. Denne kontrol er særlig relevant, idet departementet ikke kontrollerer efterlevelsen af fiskerilovens § 6 i forbindelse med den årlige udstedelse af nye licenser til licensejerne.

Det vurderes samlet set, at sagsbehandlingen potentielt indeholder mangler, idet departementet ikke kontrollerer årsagen til salget og ikke har en fast praksis for, hvordan betingelserne i § 19, stk. 1-3, fortolkes. Tilsvarende bør departementet kontrollere købers efterlevelse af betingelserne i fiskerilovens § 6.

Sagsbehandlingsprocessen er systemmæssigt understøttet

Departementet har oplyst, at der er en fast praksis for journalisering af ansøgninger i F2. Der er ligeledes en fast praksis for udstedelse af nye licenser i LULI i forbindelse med, at salget gennemføres.

Det vurderes at være let for sagsbehandlerne at indhente de relevante informationer om købers og sælgers licenser via LULI. Derudover vurderes det at være let for sagsbehandlerne at kontrollere sælgers tilbageværende årsmængde via LULI.

Det vurderes på den baggrund, at sagsbehandlingen er systemmæssigt understøttet, så der er mulighed for at foretage en lovmedholdelig og effektiv sagsbehandling.

Ansøgningsprocessen er ikke tilstrækkeligt understøttet

I forbindelse med salg af årskvoter indenfor kystnært fiskeri efter hellefisk kan køber og sælger hente en købsaftaleskabelon via erhvervsportalen på departementets hjemmeside.

Købsaftalen består af ni felter, der skal udfyldes af køber og sælger. Departementet har oplyst, at man sjældent modtager spørgsmål til udfyldelsen af købsaftaler. Departementet har vurderet, at købsaftalerne generelt er korrekt udfyldt og indeholder de nødvendige oplysninger til brug i forbindelse med sagsbehandlingen.

Der er ikke udarbejdet en købsaftaleskabelon til salg af årskvoter indenfor rejefiskeri. Af departementets hjemmeside fremgår det dog, at købsaftaleskabelonen kan anvendes ved salg af årskvoter indenfor både rejefiskeri og

kystnært fiskeri efter hellefisk. Dette kan potentielt skabe tvivl om købsaftaleskabelonens anvendelighed i forbindelse med salg af årskvoter indenfor rejefiskeri.

Derudover fremgår det hverken af departementets hjemmeside eller købsaftaleskabelonen, hvilken adresse eller mail ansøgningen skal sendes til. Dette kan skabe tvivl om, hvordan ansøgningen skal sendes til departementet.

Endelig fremgår det ikke af departementets hjemmeside eller købsaftaleskabelonen, at det er en forudsætning for tilladelse til salg af årskvoter, at sælger ikke er i stand til at opfiske sin årskvote på grund af havari, længe-revarende værftsophold, sygdom, naturlige forhindringer såsom is eller lignende omstændigheder, jf. fiskerilovens § 19, stk. 1. Tilsvarende fremgår det ikke af købsaftaleskabelonen, at sælger skal dokumentere årsagen til salget.

Det bør fremadrettet fremgå af både hjemmesiden og købsaftaleskabelonen, at sælger skal indsende dokumentation for årsagen til salg af årskvote. Dette er en forudsætning for, at departementet fremadrettet kan kontrollere, at årsagen til salget er i overensstemmelse med betingelserne i fiskerilovens § 19, stk. 1.

Samlet vurderes ansøgningsprocessen at være enkel for ansøgere. Ansøgningsprocessen vurderes dog ikke at være tilstrækkeligt understøttet af en købsaftaleskabelon, der informerer om betingelserne for salg af årskvote eller om de nødvendige dokumentationskrav.

Derudover vil det være hensigtsmæssigt at udarbejde en købsaftaleskabelonen til salg af årskvoter indenfor rejefiskeri.

5.4 Kvoteflex

Indenfor rejefiskeri og dele af det kystnære fiskeri efter hellefisk er det muligt for en licensejer, der har opfisket hele sin årskvote at tage forskud på årskvoten for det kommende år. Det er også muligt for en licensejer at overføre uopfiskede mængder af sin årskvote til det kommende år.

Systemet kaldes i daglig tale for kvoteflex. Formålet med kvoteflex er at sikre en optimal udnyttelse af de omsættelige kvoter indenfor rejefiskeri og kystnært fiskeri efter hellefisk med fartøjer på seks meter eller derover indenfor forvaltningsområde 47 ved Diskobugten, Ummannaq og Upernavik.

Forskud på årskvoten for det kommende år kan først anvendes efter den 15. november og skal godkendes af Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug. I 2019 modtog departementet to ansøgninger om at tage forskud på årskvoten for 2020 indenfor rejefiskeri. Departementet modtog ingen ansøgninger om forskud indenfor kystnært fiskeri efter hellefisk. Der er således tale om en proces med begrænset sagsvolumen.

Overførsel af uopfiskede mængder af årskvote forudsætter ikke ansøgning og kan betegnes som en administrativ proces. Departementet igangsætter processen, når det endelige kvotetræk for året er opgjort og overfører uopfiskede mængder til det følgende år for licensejere, der har fisket mindre mængder, end deres årskvote tillader.

Indenfor rejefiskeri foretog departementet i alt 25 overførsler af uopfiskede mængder af årskvote fra 2018 til 2019 og 29 overførsler fra 2019 til 2020. Indenfor kystnært fiskeri efter hellefisk foretog departementet i alt 102 overførsler af uopfiskede mængder af årskvote fra 2018 til 2019.

Alle uopfiskede mængder, der er overført til det efterfølgende kalenderår, skal være opfisket senest 30. april indenfor rejefiskeri og senest 1. juli indenfor kystnært fiskeri efter hellefisk. Hvis mængderne ikke er opfisket ved skæringsdatoerne, inddrager og tilbagefører departementet mængderne til det foregående år.

Indenfor rejefiskeri foretog departementet i alt ti tilbageførsler af uopfiskede mængder af årskvote fra 2019 til 2018. Indenfor kystnært fiskeri efter hellefisk foretog departementet i alt 79 tilbageførsler af uopfiskede mængder af årskvote fra 2019 til 2018.

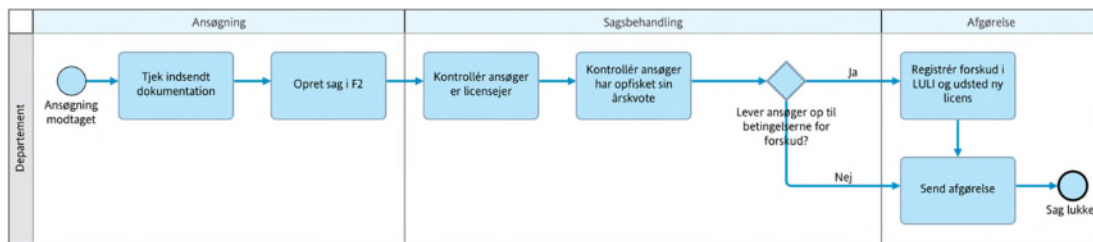
I de kommende afsnit beskrives først sagsbehandlingsprocessen for behandling af ansøgninger om forskud på årskvoten for det kommende år. Derefter beskrives sagsbehandlingsprocessen for overførsler af uopfiskede mængder af årskvote. I forlængelse heraf vurderes processerne i forhold til revisionskriterierne.

5.4.1 Beskrivelse af sagsgang for forskud på årskvote

Sagsbehandlingsprocessen for ansøgninger om forskud på årskvoten for det kommende år indenfor rejefiskeri og kystnært fiskeri efter hellefisk er illustreret i nedenstående figur. Processen kaldes i daglig tale flexforskud.

De enkelte trin i sagsbehandlingsprocessen er beskrevet i de efterfølgende afsnit.

Figur 5 Proces for behandling af ansøgninger om forskud på årskvote

Ansøgning

Sagsbehandlingsprocessen igangsættes ved, at Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug modtager en ansøgning om forskud på årskvoten for det kommende år.

Ansøgninger om forskud indenfor rejefiskeri sendes via mail til Fiskeriafdelingen, mens ansøgninger om forskud indenfor kystnært fiskeri efter hellefisk sendes til Licensafdelingen via mail. Der er ikke udarbejdet ansøgnings-skemaer til brug i forbindelse med ansøgning om forskud på årskvoten. Ansøgeren indsender derfor typisk en mail til departementet.

Sagsbehandling

Ansøgningen tildeles den relevante sagsbehandler, der journaliserer ansøgningen i F2. Sagsbehandleren kontrollerer, at licenssejeren har indsendt de nødvendige oplysninger til brug i forbindelse med sagsbehandlingen. Ansøgningen skal indeholde ansøgerens licensnummer og mængden, der søges om på forskud.

Licenssejeren ansøger typisk om at få overført en større mængde, end man forventer at kunne opfiske i perioden fra den 15. november til den 31. december. I tilfælde af at licenssejeren ikke opfisker hele den overførte mængde, foretager departementet en tilbageførsel af forskuddet i det efterfølgende år.

Sagsbehandleren kontrollerer, at ansøgeren er licenssejer. Dette kontrolleres ved, at sagsbehandleren finder ansøgeren i LULI ved at søge på ansøgerens licensnummer.

Herefter kontrollerer sagsbehandleren, at ansøgeren har opfisket hele sin årskvote eller er tæt på at have opfisket årskvoten. Dette kontrolleres via kvotebørsen, som er en rapport over hver licenssejers kvotetræk det igangværende år. Rapporten udarbejdes af GFLK, der ugentlig sender en opdateret rapport til departementet.

Afgørelse og udstedelse af licens

Hvis ansøgeren har opfisket hele sin årskvote eller er tæt på at have opfisket årskvoten, gives der tilladelse til forskud på årskvoten for det kommende år. Sagsbehandleren registrerer forskuddet i LULI.

Herefter udsteder sagsbehandleren en ny licens til ansøgeren. Af licensen fremgår blandt andet overførselsdatoen samt den overførte årskvote i ton. Licensen sendes enten direkte til ansøgeren via mail eller fysisk post til kommunen, hvor ansøgeren selv kan hente licensen.

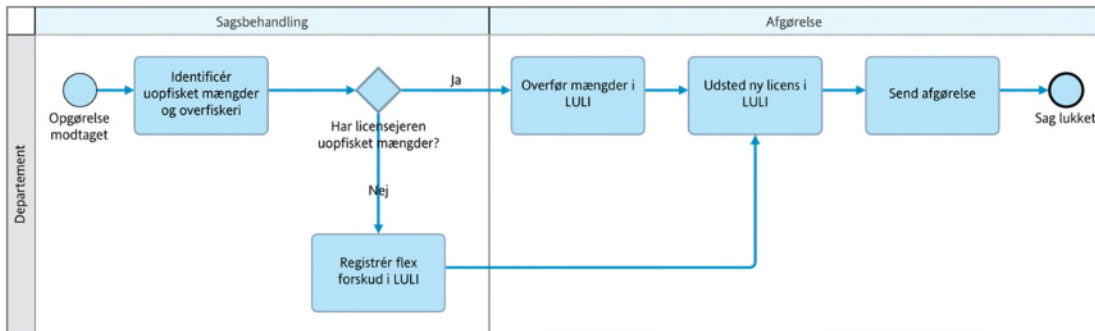
Afslutningsvis journaliseres den nye licens på sagen i F2, hvorefter sagen lukkes.

5.4.2 Beskrivelse af sagsgang for overførsel af uopfiskede mængder af årskvote

Sagsbehandlingsprocessen for overførsel af uopfiskede mængder af årskvote indenfor rejefiskeri og kystnært fiskeri efter hellefisk er illustreret nedenstående figur.

De enkelte trin i sagsbehandlingsprocessen er beskrevet i de efterfølgende afsnit.

Figur 6 Proces for overførsel af uopfiskede mængder af årskvote

Sagsbehandling

Sagsbehandlingsprocessen igangsættes ved, at departementet modtager den endelige opgørelse over kvotetrækket for året fra GFLK. Opgørelsen modtages typisk medio februar i det efterfølgende år, når alle fangstindberetninger for det foregående år er opgjort.¹²

For enkelte licensejere (dvs. enkeltpersoner og selskaber) kan det tage længere tid for GFLK at opgøre kvotetrækket. Det betyder, at det ikke altid er muligt for departementet at overføre alle uopfiskede mængder, inden skæringsdatoerne 30. april for rejefiskeri og 1. juli for kystnært fiskeri efter hellefisk.

Opgørelsen fra GFLK viser samtlige licensejere indenfor rejefiskeri og kystnært fiskeri efter hellefisk samt licensjernes årskvote, kvotetræk og eventuelle restkvoter for året.

En sagsbehandler fra departementet gennemgår opgørelsen med henblik på at identificere, hvilke licensjere der ikke har opfisket deres årskvoter. Disse licensjere skal have overført uopfiskede mængder til det indeværende år.

Tilsvarende identificeres licensjere, der har overskredet deres årskvote og derfor skal have modregnet overfiskeriet i årskvoten det efterfølgende år. Denne proces kaldes i daglig tale for tvunget flex-forskud.

Hvis licensjeren skal have overført uopfiskede mængder, gennemfører sagsbehandleren overførslen i LULI og udsteder en ny licens til licensjeren. Af den nye licens fremgår overførselsdatoen samt den overførte mængde.

¹² Opgørelsen over kvotetrækket er baseret på oplysninger om fangst fra logbogsskemaer og indhandlingssteder. Fartøjer over 9,4 meter LOA skal indsende et logbogsskema til GFLK, hver gang fartøjet går i havn. Det tager ofte omkring en måned, før GFLK modtager logbogsskemaerne. Rejer, der landes til grønlandske landingsanlæg, skal senest 21 dage efter landingen være indhandlet. Dette betyder, at det kan tage op mod halvanden måned, før GFLK kan opgøre kvotetrækket for året. Hvis der er uoverensstemmelser mellem oplysninger fra logbøger og indhandlingssteder, kan der gå længere tid, idet GFLK validerer oplysningerne i samarbejde med licensjerne. GFLK og departementet har igangsat en ny arbejdsproces, der skal sikre hurtigere svar fra licensjerne i forbindelse med validering af oplysningerne.

Derudover tilføjer sagsbehandleren, hvilken dato den overførte mængde skal være opfisket. Overførte mængder rejer skal være opfisket senest 30. april, mens hellefisk skal være opfisket senest 1. juli.

Hvis licensejeren skal have modregnet et overfiskeri (dvs. tvunget flex-forskud), fratrækker sagsbehandleren den overfiskede mængde i ton fra licensejerens årskvote det efterfølgende år. Herefter udsteder sagsbehandleren en ny licens, hvoraf det fremgår, hvilken dato modregningen er foretaget samt mængden, der er fratrukket årskvoten.

Licensen sendes enten direkte til licensejeren via mail eller fysisk post til kommunen, hvor licensejeren kan hente den nye licens. Afslutningsvis journaliseres den nye licens på licensejerens sag i F2, hvorefter sagen lukkes.

Tilbageførsel af uopfiskede mængder af årskvote

Alle uopfiskede mængder, der er overført til det efterfølgende kalenderår, skal være opfisket senest 30. april indenfor rejefiskeri og senest 1. juli indenfor kystnært fiskeri efter hellefisk. Hvis en licensejer ikke opfisker hele den overførte mængde, tilbagefører departementet den resterende mængde til det foregående år.

Sagsbehandlingsprocessen igangsættes ved, at departementet modtager en ny opgørelse over kvotetrækket for året fra GFLK. Opgørelsen modtages tidligst én måned efter ovennævnte skæringsdatoer. Sagsbehandleren gennemgår opgørelsen med henblik på at kontrollere, om hver licensejer har opfisket den mængde, der blev overført fra det foregående til det igangværende år.

Hvis licensejeren har opfisket den overførte mængde, foretager sagshandleren sig ikke yderligere.

Hvis licensejeren ikke har opfisket den overførte mængde, tilbagefører sagsbehandleren den uopfiskede mængde i LULI og udsteder en ny licens. Af den nye licens fremgår licensejerens aktuelle årskvote. Derudover tilføjer sagsbehandleren årsagen til, at årsmængden er ændret.

Licensen sendes enten direkte til licensejeren via mail eller fysisk post til kommunen, hvor licensejeren kan hente den nye licens. Afslutningsvis journaliseres den nye licens på licensejerens sag i F2, hvorefter sagen lukkes.

5.4.3 Forvaltningsrevision af processerne

I det følgende har Deloitte foretaget en forvaltningsrevision af processerne for henholdsvis forskud på årskvote og overførsel af uopfiskede mængder af årskvote indenfor rejefiskeri og kystnært fiskeri efter hellefisk.

Forvaltningsrevisionen tager udgangspunkt i de revisionskriterier, der er beskrevet i afsnit 3.3.

Lovgrundlaget skaber klare rammer for sagsbehandlingen

Reglerne for kvoteflex fremgår af § 7 i licensbekendtgørelsen (Selvstyrets bekendtgørelse nr. 8 af 8. april 2016 om licens og kvoter til fiskeri) med hjemmel i fiskerilovens § 21. Reglerne fremgår af boksen til højre.

Der kan gives tilladelse til forskud på årskvoten til licensejere, der har opfisket deres årskvoter. Forskuddet kan tidligst anvendes fra 15. november. Betingelserne i § 7, stk. 1, vurderes at være præcise og forudsætter ikke yderligere præcisering. De øvrige betingelser i form af stk. 3 og 4 vedrørende ansøgningsfristen og ansøgningens indhold vurderes ligeledes at være præcise.

I forhold til overførsel af uopfiskede mængder vurderes betingelserne i § 7, stk. 2, at være præcise, idet overførte mængder senest skal være opfisket 30. april for rejer og senest 1. juli for hellefisk. Betingelserne forudsætter dermed ikke yderligere præcisering.

Samlet set vurderes det, at lovgrundlaget for kvoteflex skaber klare rammer for sagsbehandlingen. Betingelserne forudsætter ikke yderligere fortolkning, eller at der udøves skøn i forbindelse med sagsbehandlingen.

Sagsbehandlingsprocesserne er ikke tilstrækkeligt dokumenteret

Processen for forskud på årskvoten og processen for overførsel af uopfiskede mængder er beskrevet i en instruks om kvoteflex. Instruksen er senest opdateret i november 2018. Departementet har oplyst, at instruksen er under opdatering.

Instruksen indeholder et overblik over de gældende regler i licensbekendtgørelsens § 7 og en kort beskrivelse af de forskellige former for kvoteflex, der foretages i løbet af året. Derudover indeholder instruksen en vejledning til, hvordan kvoteflex registreres i LULI, og hvordan sagsbehandleren udsteder nye licenser.

I forhold til overførsel af uopfiskede mængder årskvote indeholder instruksen ikke en tydelig beskrivelse af, hvordan sagsbehandleren i praksis skal kontrollere, hvilke licensejere der ikke har opfisket deres årskvoter og derfor skal have overført mængder til det efterfølgende år. Tilsvarende fremgår det ikke af instruksen, hvordan sagsbehandleren kontrollerer, hvilke licensejere der har overskredet deres årskvote og derfor skal have fratrukket overfiskeriet i årskvoten det efterfølgende år.

I forhold til behandling af ansøgninger om forskud på årskvoten indeholder instruksen ikke en beskrivelse af, hvilke forhold der skal kontrolleres i forbindelse med sagsbehandling. Det fremgår for eksempel ikke af instruksen, hvordan sagsbehandleren i praksis skal kontrollere, at ansøgeren har opfisket sin årskvote.

Departementet har oplyst, at forskuddet i praksis tildeles licensejere, der er tæt på at have fisket deres årskvoter. Denne forvaltningspraksis fremgår ikke af instruksen. Departementet har ligeledes oplyst, at der ikke er en fast praksis for, hvor stor en andel af årskvoten licensejeren skal have fisket for at få forskud på årskvoten for det kommende år.

Derudover fortager departementet ikke en kontrol af, om licensejeren fortsat lever op til betingelserne for at drive erhvervsmæssigt fiskeri i forbindelse med forbindelse med tildeling af forskud på årskvoten. Dette vurderes

Licensbekendtgørelsen § 7

Inden for rejefiskeriet og fiskeriet efter hellefisk kan et rederi, der har opfisket sin årskvote efter ansøgning, få tilladelse til at fortsætte fiskeriet efter den 15. november i det pågældende år. Den mængde, som fiskes udover årskvotemængden fratrækkes rederiets årskvote for det efterfølgende år.

Stk. 2. Inden for rejefiskeriet og fiskeriet efter hellefisk kan et rederi, som ikke har opfisket en del af sin årskvote, få forhøjet årskvoten for det efterfølgende år svarende til den uopfiskede mængde fra det foregående år. Den overførte kvote skal være opfisket senest 30. april for rejer og senest 1. juli for hellefisk.

Stk. 3. Ansøgning efter stk. 1, skal indsendes til Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug. Ansøgningen skal være departementet i hænde senest 2 uger før fiskeriet ønskes fortsat, jf. stk. 1.

Stk. 4. Ansøgning efter stk. 1, skal indeholde angivelse af den mængde, der ønskes fisket.

særligt relevant at kontrollere, idet departementet ikke kontrollerer efterlevelsen af fiskerilovens § 6 i forbindelse med den årlige udstedelse af nye licenser til licensejerne.

Det vurderes, at sagsbehandlingen om forskud på årskvote potentielt indeholder mangler, idet instruksen ikke indeholder en klar beskrivelse af, hvordan sagsbehandleren skal kontrollere, at ansøgeren har opfisket sin årskvote, eller hvor tæt ansøgeren skal være på at have opfisket sin årskvote.

Tilsvarende indeholder instruksen ikke en klar beskrivelse af, hvordan sagsbehandleren skal kontrollere, at licensejeren fortsat lever op til betingelserne for at drive erhvervsmæssigt fiskeri.

Endelig kan instruksen med fordel udbygges med en beskrivelse af departementets arbejdsgange vedrørende overførsel af uopfiskede mængder af årskvote.

Sagsbehandlingsprocessen er systemmæssigt understøttet

Departementet har oplyst, at der er en klar praksis for journalisering af ansøgninger i F2 og udstedelse af nye licenser til licensejere.

I forbindelse med en ansøgning om forskud på årskvoten vurderes det at være let for sagsbehandleren at kontrollere, om licensejeren har opfisket sin årskvote via kvotebørsen. Departementet modtager ugentlig en opdateret rapport fra GFLK.

I forbindelse med overførsel af uopfiskede mængder af årskvote vurderes det at være let for sagsbehandleren at identificere, hvilke licensejere der har uopfiskede mængder via opgørelsen over kvotetrækket. Departementet modtager opgørelsen fra GFLK, når det samlede kvotetræk for året er opgjort. Opgørelsen anvendes også til at identificere de licensejere, der har overskredet deres årskvote og derfor skal have modregnet overfiskeriet i årskvoten for det efterfølgende år.

Det vurderes på den baggrund, at sagsbehandlingen er systemmæssigt understøttet, så der er mulighed for at foretage en lovmedholdelig og effektiv sagsbehandling.

Ansøgningsprocessen er ikke tilstrækkeligt understøttet

Departementet har oplyst, at der ikke er udarbejdet et ansøgningskema til brug i forbindelse med ansøgninger om forskud på årskvoten for det kommende år.

Derudover er der ingen vejledning på departementets hjemmeside til, hvordan licensejere søger om forskud på årskvoten. Tilsvarende er der ingen information om, hvilke betingelser licensejere skal opfylde for at få tildelt forskud på årskvoten (dvs. kvalifikationskriterier).

Selvom det i praksis er enkelt for licensejere at søge om forskud på årskvoten for det kommende år, vurderes processen ikke at være tilstrækkeligt understøttet. Der kan med fordel udarbejdes et ansøgningskema eller en kort vejledning vedrørende ansøgningsprocessen og betingelserne, som ansøgeren skal opfylde for at få forskud på årskvoten.

6 Forslag til styrket administration

I undersøgelsens kapitel 5 er der kortlagt fire udvalgte processer, der er vurderet i forhold til revisionskriterierne. Som led i forvaltningsrevisionen er der identificeret en række forbedringsmuligheder, der kan bidrage til at styrke administrationen af fiskekvoter og licenser. Hvis der på baggrund af sagsgennemgangen identificeres nye forbedringsmuligheder, tilføjes disse i den anden delrapport.

I nedenstående afsnit præsenteres de syv forbedringsforslag enkeltvis. Nogle forbedringsforslag er gældende på tværs af de kortlagte processer, mens andre forslag er specifikke for enkelte processer. Forbedringsforslagene omhandler:

1. Korrekt og opdateret administrationsgrundlag
2. Gennemsigtighed i ansøgningsproces og kvalifikationskriterier
3. Gennemsigtighed i tildelingskriterier og kvotefordeling
4. Håndhævelse af gældende love og regler
5. Systematisk kontrol af enkeltpersoner og selskaber
6. Journalisering og dokumentation af sagsbehandling
7. Digital adgang til data om kvotetræk.

6.1 Korrekt og opdateret administrationsgrundlag

På tværs af de kortlagte processer vurderes det, at departementets instrukser kan forbedres ved at indeholde en klar beskrivelse af de gældende regler, og hvordan reglerne er omsat til sagsbehandlingspraksis.

De eksisterende instrukser indeholder ikke fyldestgørende beskrivelser af, hvordan sagsbehandlerne i praksis skal behandle ansøgninger og vurdere, om ansøgeren lever op til de gældende regler.

Den lave grad af skriftlighed i departementets sagsbehandlingspraksis skaber større mulighed for den enkelte sagsbehandlers fortolkning af regler og sagsbehandlingspraksis. Dette kan medføre, at der potentielt træffes uens afgørelser i forbindelse med sagsbehandlingen.

Et ufuldstændigt administrationsgrundlag kan også skabe en driftsmæssig sårbarhed i forbindelse med erfarne medarbejderses fratrædelse eller fravær i forbindelse med ferie, sygdom eller lignende.

Instrukserne bør indeholde et overblik over gældende regler samt præcisere departementets sagsbehandlingspraksis i forhold til kvalifikations- og tildelingskriterier. Dette skal skabe klare rammer for, hvordan sagsbehandlerne for eksempel skal vurdere, hvornår salg af årskvoter kan have karakter af udleje.

Endelig er der på nuværende tidspunkt ikke udarbejdet en instruks for køb og salg af årskvoter indenfor rejefiskeri. Tilsvarende er der ikke udarbejdet en instruks for tildeling af licenser til makrel- og sildefiskeri. Der anbefales, at departementet udarbejder instrukser for disse processer.

Det anbefales, at departementet fremadrettet:

- Prioriterer udarbejdelsen og vedligeholdelsen af instrukser til brug i sagsbehandlingen
- Indarbejder sagsbehandlingspraksis i administrationsgrundlaget med henblik på at skabe klare rammer for, hvordan gældende regler og kvalifikations- og tildelingskriterier fortolkes.

6.2 Gennemsigtighed i ansøgningsproces og kvalifikationskriterier

På tværs af de kortlagte processer er der stor forskel på, hvor mange oplysninger om ansøgningsprocessen der er tilgængelige for ansøgerne på departementets hjemmeside.

Dette vedrører særligt oplysninger om ansøgningsfrister, ansøgningskema, dokumentationskrav samt information om, hvilke kvalifikationskriterier ansøgerne skal opfylde.

Ansøgningsprocessen for makrel- og sildefiskeriet er bedre dokumenteret på departementets hjemmeside end for de øvrige former for fiskeri. For eksempel fremgår ansøgningsfristen 30. november for licenser til havgående fiskeri ikke af departementets hjemmeside eller i ansøgningskemaet. Derudover fremgår det ikke af hjemmesiden, hvilke kriterier ansøgerne skal opfylde for at kvalificere sig til at få tildelt licens til havgående fiskeri. Indenfor havgående fiskeri er det dog i praksis de samme få selskaber, der søger om kvoter. Selskaberne har derfor opnået kendskab til ansøgningsprocessen og kvalifikationskriterierne gennem årene.

Derudover er der ingen information på departementets hjemmeside om, hvilke kriterier der skal være opfyldt, for at licensejere kan opnå forskud på årskvoten for det kommende år eller få tilladelse til salg af årskvoter indenfor rejefiskeri eller kystnært fiskeri efter hellefisk.

Endelig er der ikke udarbejdet ansøgningskemaer til brug for ansøgning om forskud på årskvoten for det kommende år eller ansøgning om salg af årskvoter indenfor rejefiskeri.

For at skabe gennemsigtighed i kvalifikationskriterier og understøtte ansøgningsprocessen anbefales det, at departementet fremadrettet:

- Sikrer, at der udarbejdes ansøgningskemaer samt beskrivelse af dokumentationskrav for alle relevante processer, der er tilgængelige via departementets hjemmeside

- Sikrer, at ansøgningsfrister fremgår af ansøgningsskemaer og departementets hjemmeside
- Sikrer, at alle relevante betingelser og kvalifikationskriterier, som ansøgerne skal opfylde, fremgår af ansøgningsskemaer og departementets hjemmeside.

6.3 Gennemsigtighed i tildelingskriterier og kvotefordeling

Som beskrevet i afsnit 4.2 fastsætter Naalakkersuisut hvert år kriterier for, hvordan kvoterne indenfor havgående fiskeri og makrel- og sildefiskeri skal fordeles mellem ansøgerne.

Kriterierne for fordelingen af kvoterne indenfor havgående fiskeri fastsættes typisk i december, hvilket er efter ansøgningsfristen 30. november. Kriterierne offentliggøres som udgangspunkt ikke på departementets hjemmeside eller andet sted.

Det betyder, at ansøgerne ikke kender de betingelser, de skal opfylde for at kvalificere sig til at få tildelt kvoter indenfor havgående fiskeri. Tilsvarende kender ansøgerne ikke kriterierne for, hvordan kvoterne fordeles mellem kvalificerede ansøgere.

I modsætning hertil offentliggøres både kvalifikations- og tildelingskriterierne for makrel- og sildefiskeri på departementets hjemmeside. Kriterierne offentliggøres typisk to uger før ansøgningsfristen.

For både havgående fiskeri og makrel- og sildefiskeri offentliggøres fordelingen af kvoter mellem ansøgerne som udgangspunkt ikke på departementets hjemmeside eller via andre kanaler. Det er udelukkende ansøgerne og fiskeriorganisationerne, der informeres om fordelingen af kvoter.

For at skabe gennemsigtighed i fordelingen af kvoter indenfor havgående fiskeri, herunder hvilke kriterier der ligger til grund for fordelingen, anbefales det, at departementet fremadrettet:

- Fastsætter og offentliggør kriterierne for fordelingen af kvoter mellem kvalificerede ansøgere inden ansøgningsfristen 30. november
- Fastsætter og offentliggør de kvalifikationskriterier, som ansøgerne skal leve op til, inden ansøgningsfristen 30. november
- Offentliggør fordelingen af kvoter mellem kvalificerede ansøgere på departements hjemmeside.

6.4 Håndhævelse af gældende love og regler

Som beskrevet i kapitel 5 er der i forbindelse med proceskortlægningen identificeret en række betingelser, som departementet ikke håndhæver i forbindelse med administrationen af fiskekvoter og licenser.

I forbindelse med behandling af ansøgninger om salg af årskvoter kontrolleres årsagen til salget eksempelvis ikke. I henhold til fiskerilovens § 19, stk. 1, kan der kun gives tilladelse til salg af årskvoter, hvis sælger ikke er i stand til at opfiske sin årskvote på grund af havari, længerevarende værfts-

ophold, sygdom, naturlige forhindringer såsom is eller lignende omstændigheder. Betingelserne kan fraviges i særlige tilfælde, hvor økonomiske eller administrative forhold betinger det.

Departementet har oplyst, at § 19, stk. 1, ikke kontrolleres, da man ikke ønsker at pålægge enkeltpersoner og selskaber strengere krav end hjemmestyrerede selskaber, der er undtaget fra ovennævnte betingelser.

Tilsvarende anvendes ansøgningsfristen 30. november ikke i forbindelse med behandling af ansøgninger om licens til kystnært fiskeri. I henhold til § 13 i licensbekendtgørelsen (Selvstyrets bekendtgørelse nr. 8 af 8. april 2016 om licenser og kvoter til fiskeri) skal alle enkeltpersoner og selskaber, der ønsker licens til kystnært fiskeri, ansøge om en ny licens senest 30. november hos departementet.

Departementet har oplyst, at ansøgningsfristen ikke anvendes, idet man ønsker at sikre nye fiskere adgang til kystnært fiskeri hele året.

For at sikre, at departementets administrative praksis er lovmedholdelig, anbefales det, at departementet fremadrettet:

- Sikrer, at gældende love og regler håndhæves i forbindelse med departementets sagsbehandling og administration af fiskekvoter og licenser
- Prioriterer, at der igangsættes et juridisk arbejde, som har til formål at vurdere, om de gældende love og regler, som departementet ikke håndhæver, er uhensigtsmæssige og bør ændres.¹³

6.5 Kontrol af enkeltpersoner og selskaber

Som beskrevet i afsnit 4.3 er det en forudsætning for at få tildelt licenser til erhvervsmæssigt fiskeri, at enkeltpersoner og selskaber lever op til betingelserne i fiskerilovens § 6, stk. 1-7.

I henhold til fiskerilovens § 6, stk. 1-7, skal alle enkeltpersoner og selskaber have fast tilknytning til det grønlandske samfund og bopæl i Grønland. Derudover skal kravene om to års beskæftigelse indenfor fiskeriet og to års fuld skattepligt i Grønland være opfyldt. Endelig skal mindst to tredjedele af selskabernes kapital (hele selskabets kapital ved rejefiskeri) ejes direkte eller indirekte af enkeltpersoner, der opfylder disse betingelser.

I forhold til kystnært fiskeri har departementet oplyst, at ovennævnte betingelser ikke kontrolleres i forbindelse med udstedelse af licenser til selskaber. Der foretages kun kontrol af bopæl, beskæftigelse og skatteforhold, hvis ansøger er en enkeltperson.

Indenfor havgående fiskeri har departementet oplyst, at ovennævnte betingelser kun kontrolleres i forbindelse med udstedelse af licenser til makrel- og sildefiskeri. Indenfor øvrigt havgående fiskeri kontrolleres betingelserne kun i forbindelse med udstedelsen af licenser til nye selskaber (dvs. selskaber, der ikke tidligere har haft licens).

Tilsvarende foretager departementet ikke fast kontrol af, om licensejere indenfor rejefiskeri og det kystnære fiskeri efter hellefisk fortsat efterlever

¹³ Departementet har oplyst, at alt lovarbejde er sat på pause, indtil Fiskerikommissionen har præsenteret sit forslag til ny fiskerilov.

betingelserne for at drive erhvervmæssigt fiskeri i forbindelse med den årlige udstedelse af nye licenser.

Endelig foretager departementet ikke kontrol af, om køber fortsat lever op til betingelserne for at drive erhvervmæssigt fiskeri i forbindelse med køb af årskvoter. Denne kontrol er særlig relevant, idet departementet ikke kontrollerer ovennævnte betingelser i forbindelse med den årlige udstedelse af nye licenser.

For at sikre, at der kun udstedes licenser til enkeltpersoner og selskaber, der lever op til betingelserne for at drive erhvervmæssigt fiskeri, anbefales det, at departementet fremadrettet:

- Prioriterer, at der foretages kontrol af alle enkeltpersoner og selskaber, der tildeles licenser til erhvervmæssigt fiskeri. Kontrollen kan eksempelvis gennemføres årligt i forbindelse med udstedelsen af nye licenser. Kontrollen kan også gennemføres som en stikprøvekontrol, hvor en andel af alle licensindehavere og licensejere hvert år udtages til kontrol
- Stiller krav om, at ansøgninger om licenser skal vedlægges selskabets ejerbog. Ejernes direkte og indirekte ejerandele gennem andre selskaber skal fremgå af ejerbogen.

6.6 Journalisering og dokumentation af sagsbehandling

I forbindelse med proceskortlægningen har departementet oplyst, at ansøgninger fra samme ansøger journaliseres i én samlet sag.

Det betyder, at der ikke oprettes en ny sag i F2, hver gang departementet modtager en ansøgning om for eksempel licens til kystnært fiskeri eller salg af årskvoter fra den samme ansøger. I stedet journaliseres alle ansøgninger fra en ansøger på den samme sag i F2. Det betyder, at en sag potentielt rummer mange ansøgninger og afgørelser.

Denne journaliseringspraksis står i modsætning til enkeltsagsprincippet, hvor alle sager oprettes enkeltvis og afsluttes, når der er truffet afgørelse i sagen.

Den eksisterende journaliseringspraksis har betydet, at departementet ikke har kunnet oplyse, hvor mange ansøgninger departementet modtog om fornyelse af licenser og udstedelse af nye licenser til kystnært fiskeri i 2019.

Hvis ansøgningerne fremadrettet journaliseres ud fra en journalplan, og der oprettes én sag per ansøgning, vil det være muligt at opgøre antallet af ansøgninger på tværs af sagsområder. Derved bliver der ikke opbygget store og uoverskuelige sager, der omfatter flere ansøgninger og afgørelser.

Endelig er det vanskeligt at generere ledelsesinformation, der indeholder viden om eksempelvis antal sager og sagsbehandlingstider, når sager ikke oprettes og afsluttes enkeltvis i F2.

For at sikre god journaliseringspraksis anbefales det, at departementet fremadrettet:

- Prioriterer, at der oprettes en ny sag per ansøgning. For at understøtte sagsbehandlerens arbejde kan en ny sag tilknyttes til ansøgerens øvrige sager, der er journaliseret i F2

- Prioriterer, at en sag lukkes i F2, når der er truffet afgørelse, og al relevant dokumentation er journaliseret på sagen.

6.7 Digital adgang til data om kvotetræk

Som beskrevet i kapitel 5 udarbejder GFLK hver uge to rapporter over kvotetrækket for rejefiskeri og kystnært fiskeri efter hellefisk. Rapporterne kaldes i daglig tale for kvotebørsen.

GFLK sender hver uge kvotebørsen til departementet, fiskerierorganisationer og fiskerierhvervet. For rejefiskeri og kystnært fiskeri efter hellefisk for fartøjer på seks meter eller derover er kvotebørsen offentligt tilgængelig for at understøtte handel med årskvoter.

GFLK har oplyst, at det er muligt at udstille data fra kvotebørsen gennem udvikling af en enkel og brugervenlig digital løsning. Løsningen kan for eksempel være tilgængelig via GFLK's hjemmeside og/eller via en app.

Udviklingen af en digital løsning vil bidrage til at skabe gennemsigtighed om kvotetrækket. Derudover vil udstillingen af data betyde, at GFLK ikke længere skal udsende kvotebørsen til departementet, fiskerierorganisationer og fiskerierhvervet.

Udviklingen af en digital løsning forudsætter yderligere analyse af, hvilke data der skal udstilles, herunder om udstilling af nogle data forudsætter identifikation af brugeren. Dette kan for eksempel ske gennem brug af NemID.

Deloitte.

Om Deloitte

Deloitte leverer ydelser indenfor revision, consulting, financial advisory, risikostyring, skat og dertil knyttede ydelser til både offentlige og private kunder i en lang række brancher. Deloitte betjener fire ud af fem virksomheder på listen over verdens største selskaber, Fortune Global 500®, gennem et globalt forbundet netværk af medlemsfirmaer i over 150 lande, der leverer kompetencer og viden i verdensklasse og service af høj kvalitet til at håndtere kundernes mest komplekse forretningsmæssige udfordringer. Vil du vide mere om, hvordan Deloitte omkring 312.000 medarbejdere gør en forskel, der betyder noget, så besøg os på Facebook, LinkedIn eller Twitter.

Deloitte er en betegnelse for en eller flere af Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL"), dets netværk af medlemsfirmaer og deres tilknyttede virksomheder. DTTL (der også omtales som "Deloitte Global") og alle dets medlemsfirmaer udgør separate og uafhængige juridiske enheder. DTTL leverer ikke ydelser til kunderne. Vi henviser til www.deloitte.com/about for nærmere oplysninger.